

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România 2011-2012

Climates

131
Anul 14
noiembrie 2020

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007

„Melancolie tomnatică”, de Vincent van Gogh

CUPRINS

Ioan Alexandru/ Poeme...3
Gheorghe Valerică Cimpoca/ În căutarea adevărului(49)...4
Vavila Popovici/ Despre cumpătare...6
Anton Găgiu/ L-am cunoscut pe Ioan Alexandru...7
Adrian Botez/ Poeme...9
George Roca/ De vorbă cu Adrian Munteanu...10
Liviu Antonesei/ Lecturi pandemice...12
Victor Ravini/ La loc comanda...13
Lucian-Zeev Herșcovici/ Continuările și plimbările unei...15
Cezarina Andronescu/ A descoperi inefabilul...17
Mihai Buznea/ Gaițele...19
ITHACA/Colaj liric...20
Ion Iancu Vale/ Odă Măriei Sale, Sfinxul...21
Roni Căciularu/ Conspirația Wannseecov 19...22
Titina Nica Țene/ Poezii...24
Liviu Gabriel Simionescu/ Lumina...25
Anton Găgiu/ Poezii de 1Decembrie...26
Dragoș Niculescu/ Filozofia și știința...27
Sebastian Golomoș/ Poezii
Nicolae Dima/ Adrian Erbiceanu...31
Paul Leibovici/ Opera „Nabuco” de Verdi...32
George Petrovai/ Rebelul Camilo Jose Celo...33
Livia Ciuperca/ Zvârcolirile unei conștiințe...35
Sebastian Drăgan/ Poeme...37
George Canache/ Măiastru cer...37
Dan Teodorescu/ Un simpozion internațional...38

INFO CLIMATE

Coperta 1

„*Melancolie tomnatică*”, de
Vincent van Gogh

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE
RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamel Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Mihaela Loredana Mușetescu, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: Anton Găgiu, Florea Turiac, Gabriel
Mihalache, George Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Grigore
Grigore, Ion Teodor Palade, Sebastian Drăgan, Carmen
Georgeta Popescu

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

Poeme de Ioan Alexandru

Psalm

Oriunde plec Tu ești mereu cu mine
Unde-aș fugi să nu pot fi ajuns
Sunt singur, e noapte, vin să mă ruine
Nelegiuiri cu câte te-am străpuns.

De fața Ta nimic nu mă ascunde
Oriunde cer azil sunt prigonit
Oceanul nu are îndestule unde
Să-mi dea odihnă nemărturisit.

Nici lacrimile nu mă mai încercă
De teama Ta și ele au amuțit
Poruncă-ai pus în toate să mă întorcă
Să mă predea unde te-am pângărit

Știu că o faci din mila Ta cea mare
Ce nu îți dă odihnă să mă uiți
Să-mi treacă zilele fără lucrare.

Nașterea

În pântecel morții însămânțat
Voi dormi și eu pentru o vreme
Și putrezind plămada cea dintâi
Veni-va zi la viață să mă cheme.

E nașterea din urmă cea mai grea
Sămânța veche trebuie să piară
Puterea morții cuibărită-n ea
S-o veștejească focul de sub țară.

Auzu-i șubred, ochii prea înceți
Și mâinile puține și betege
Pe degetul acesta prea nătâng
Nu pot rodi decât fărădelege.

Să mânc lumina, să devin cuvânt
Îmi trebuie o altă alcătuire
Cea-n care sunt potirul e prea strâmt
Să poată fi-ncăput de nemurire.

Întocmai eu rămâne-voi întreg
Unul născut la sânul mamei mele
Dar ca să pot eu plânge îndelung
Voi fi trecut din leagăn dintre stele.

Epitaf

În pântecel morții însămânțat
Voi dormi și eu pentru o vreme
Și putrezind plămada cea dintâi
Veni-va zi la viață să mă cheme.

E nașterea din urmă cea mai grea
Sămânța veche trebuie să piară
Puterea morții cuibărită-n ea
S-o veștejească focul de sub țară.

Auzu-i șubred, ochii prea înceți
Și mâinile puține și betege
Pe degetul acesta prea nătâng
Nu pot rodi decât fărădelege.

Să mânc lumina, să devin cuvânt
Îmi trebuie o altă alcătuire
Cea-n care sunt potirul e prea strâmt
Să poată fi-ncăput de nemurire.

Întocmai eu rămâne-voi întreg
Unul născut la sânul mamei mele
Dar ca să pot eu plânge îndelung
Voi fi trecut din leagăn dintre stele.

Grigorescu la Agapia

Te văd pe ziduri tânăr spânzurat
Doi ani vârat de viu în mănăstire
Să ceri din piatră soarele-ndărăt
Și-n loc de foc să-și lepede privire

Te-ai tot lovit cu graiul de pereți
Până-ai rămas cu o fulgerătura
Un fel de aur care nu se ia
Nici de pe morți și nici de pe scriptură

Și când vârteju-acesta te-a cuprins
Uneltele ți s-au aprins în mână
Și-n loc să fie ele-n slujba ta
Culoarea-n sânge s-a făcut stăpână

Și de la sine-a curs și s-a mulat
Și carnea s-a lipit de oseminte
Și pe o nară duhul sfârtecat
S-a limpezit în strai de la părinte

Acuma stau la pândă-nveșmântați
Cum fost-au nevoiți de priveghere
Și ca să nu slăbească în extaz
Începu-și ziua printr-o junghiere

Iubirea

Părtași suntem multor iubiri
Una singură e împlinire
Celelalte numai presimțiri
Până dăm în inimă de Mire

Împodobit cu-nfățișarea Lui
Dinspre înviere răsărindă
Pe cât în lacrimile orișicui
Voi râvni iubirea să-și aprindă

Ce exista să iubesc nespus
Oceanul stingerii de sine
Să rodească-n cele care nu-s
Răsăritul ce le aparține

Aura

Noi n-avem piramide în Carpați
Nici babiloane n-am crescut prin casă
Pământul nostru-n lume s-a deprins
Din când în când c-o față cuvioasă

Lăuntric sanctuar împodobit
Cu toată slava zilelor de vară
Și când obrazu-n lume-i pustii
O lacrimă-l sfîntește în afară

Aura ei pe Voroneț s-a-ntins
Pe ouăle de Pasti și pe veșminte
Și de pe porți a lunecat în cer
Și ceru-a lunecat printre morminte...

În căutarea adevărului (49). SOS! Pământul în pericol!

„Fiecare dintre noi suntem o manifestare a universului”

Gheorghe Valerică CIMPOCA

Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Universul își urmează cursul programat. „SOS! Pământul în pericol!” este un strigăt de ajutor al planetei noastre, dar și al oamenilor care îl înțeleg și care știu că Pământul nu este o simplă planetă, ci este chiar baza existenței lor. În timp, mai multe mesaje de îngrijorare au

fost transmise de Pământ oamenilor cum ar fi; cutremure, inundații, încălzirea exagerată a planetei, pandemiile virusologice. Ultima dintre pandemii, denumită COVID 19, care este și în prezent, a făcut până acum milioane de victime. Unele dezastre au apărut ca urmare a neglijenței și a indifferenței oamenilor manifestate față de planeta Pământ, planetă care îi găzduiește și hrănește. Mă așteptam ca oamenii să se trezească din euforia și nepăsarea în care au fost și să treacă la a asculta și consulta planeta Pământ care se sufocă pe zi ce trece. Aceasta nu poate fi trecută în revizie tehnică sau aruncată într-un pat spitalicesc cu intervenție mecanică pentru respirație artificială. Suntem prea mici ca să îngrijim o planetă așa de mare și de complexă? În ultima clipă a existenței umane lăsați planeta Pământ să trăiască așa cum universul o cere, adică nesufocată prin distrugere sistematică. Omul nu a înțeles că majoritatea acțiunilor pe care le face de 200 ani sunt acțiuni numai pentru a avea cât mai multă plăcere, dar care dăunează grav viața planetei și implicit vieții lui. Acțiunile luate în ultimii 50 ani, ca urmare a tehnologiilor avansate, au un impact neprevăzut asupra planetei și sunt din ce în ce mai distrugătoare pentru planetă. Cu toate că unii oameni le-au creat mituri și le ridică la rang de binefaceri. Cine câștigă din aceste acțiuni? Se știu foarte bine cei care beneficiază de toate aceste acțiuni. Stau ascunși în spatele guvernelor mondiale și manipulează lumea prin controlul sistemelor de comunicare în masă. Așa se explică cum 6% din bogății lumii dețin peste 90% din banii planetei, deci din resursele planetei. Ei cer guvernelor marionetă să crească economiile anual cu cifre cuprinse între 3% și 10%, deci creșterea majoritară tot în buzunarele lor se răsfrânge. Până acum 50 ani acapararea resurselor se făcea prin războaie mondiale, care implicau armate numeroase. Acum se procedează „diplomatic”, și

se face prin blocaje economice, sărăcie și foamete, manipulare în masă folosind multimedia și mai nou prin producerea de viruși și răspândirea acestora. Tot bogății dețin producerea de antiviruri și de medicamente foarte costisitoare, condamându-i pe săraci la moarte sau sclavie (prin îndatorare). La unele popoare („credule/supuse”) le livrează arme scumpe inventând inamici. Pentru omeni cel mai grav este frica de moarte și pentru acest lucru se folosesc toate metodele pentru a le întreține această frică, printre care cele mai răspândite sunt știrile false transmise pe toate canalele existente (în frunte cu Organizația Mondială a Sănătății). Omul modern a ajuns să fie izolat, lipsit de familie, prieteni și educație. Închis în „cuști” cu program strict la „libertatea de afară”, omul a trecut în altă eră, era singurătății și deznădejdiei. Copiii n-au nici un viitor, li s-au închis școlile și accesul la cultură, accesul la învățământ fiind limitat și de proastă calitate. A apărut „școala on line” care nu are efect mai mult decât „frecția la un picior de lemn a unui scaun”. Analfabetizarea populației conduce automat la îndobitocire și supunere oarbă față de stăpâni. Oamenilor credincioși li s-au interzis accesul la biserică, la mănăstiri, la Sfintele Moaște, în final la dialogul cu Dumnezeu. Ceea ce mă neliniștește cel mai mult este promovarea prin multimedia că oamenii abia așteaptă să iasă din pandemia indusă de COVID 19 ca să-și revină, adică să o ia de la capăt și mai înverșunați împotriva planetei ca „să-i dea o lecție”. Ce înseamnă acest lucru este foarte simplu de explicat. Pentru cei care vor scăpa de pandemie (majoritatea tinerilor needucați), plăcerile vor reveni în forță și se vor mări. Vor acumula și mai mult, vor crește economia mondială astfel încât să recupereze pierderile minore din cauza pandemiei. Ni se spune că Pământul, așa cum îl știm, se topește. Cauzele acestei transformări își au rădăcinile în comportamentul uman; consecințele reprezintă o amenințare asupra mediului ca întreg, asupra diversității plantelor și animalelor și, nu în ultimul rând, asupra oamenilor. „SOS! Pământul în pericol!” este un strigat de ajutor al planetei noastre însăși, dar și al oamenilor care îl înțeleg și care știu că Pământul nu este o simplă planetă, ci este chiar baza existenței noastre. Lumea nu va regândi răspunsul său la problemele globale peste noapte, dar proiecte locale aduc speranța că măcar câteva dintre consecințele explorării oarbe ale Pământului vor fi atenuate. Din iulie, resursele naturale ale Pământului pentru anul 2019 s-au terminat, scrie CBS News. Anunțul a fost făcut de organizația Global Footprint

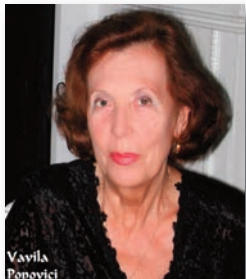
Network. Scopul este de a trage un semnal de alarmă asupra felului în care folosim ceea ce ne pune la dispoziție Pământul. În anul 1961, de exemplu, oamenii foloseau circa trei sferturi din capacitatea planetei noastre pentru a genera resursele de care aveau nevoie neapărat. Începând cu anii '70, totul s-a schimbat iar „amprenta” lăsată de civilizație a determinat incapacitatea de regenerare a planetei într-un an. În anul 2000, resursele ajungeau până la începutul lunii octombrie, iar situația se înrăutățește odată cu trecerea timpului. Efectele se fac simțite tot mai mult din cauza încălzirii globale. Despăduririle, eroziunea solului și acumularea dioxidului de carbon în atmosferă sunt semne evidente ce pot avea consecințe majore asupra viitorului nostru. 86% din populația globală trăiește în state în care e nevoie de mai multe resurse de la natură decât ceea ce oferă propriile țări. Japonezii ar avea nevoie de peste șapte țări precum a lor, italienii de patru, iar egiptenii de 2,4. Pentru întreaga omenire ar fi nevoie de 1,5 planete precum a noastră, astfel încât nevoile să ne fie satisfăcute în totalitate. În ritmul actual de consum, până în anul 2050, numărul va ajunge la 3. Ca să ducem o viață normală pe pământ trebuie să revizuiem consumul până la nivelul anilor 70. Adică, să renunțăm la; 90% din automobile, la 90% din deplasările cu avioane, la clădiri gigantice mari consumatoare de energie, la stadioanele cu zeci de mii de spectatori, la autostrăzile inutile. Omul a fost creat pe această planetă ca să reziste la ciclurile climatice normale din natură și să locuiască în case ecologice, fără climatizare. Miliardele de mașini, case și birouri climatizate, degajă în atmosferă mari cantități de bioxid de carbon care duc la încălzirea globală exponențială. Un mare consumator de energie planetară este digitalizarea informațiilor și stocarea datelor „în memorii volatile” greu de accesat în viitor, ușor de virusat și distruse, ușor de manipulat. Lumea a înnebunit, nu mai știe ce să mai inventeze ca să lege omul „de calculator”, să-l trimită într-un spațiu virtual, să-i manipuleze memoria. Mai marii planetei vor digitalizare pe scară cât mai mare, dacă se poate totală. Digitalizarea totală va reprezenta pentru omenire dispariția acestora. Einstein spunea că „Nu știm dacă Universul este finit, dar prostia sigur este infinită”. Proștii se bucură, dar nu știu ce li se pregătește. Ei consideră digitalizarea ca o binefacere, nu știu ce este în spatele acestora și cu ce costuri se face. Un singur apel de date pune în mișcare resurse energetice enorme. Acum, când există aproape 20 % digitalizare se consumă peste 25% din energia planetei prin stocarea, prelucrarea și accesul la datele digitalizate. Energia este luată prin transformarea materiei în informație conform relației celebre a lui Einstein, $E=mc^2$. Dovada acestui consum exagerat de energie o constituie centrele de stocare, prelucrare și transmitere date construite de marii giganti Google și Facebook. Fiecare centru de stocare consumă energie cât o țară medie. Miliardele de calculatoare, tablete, telefoane consumă mai mult decât toată populația planetei pe hrană și îmbrăcăminte. Până în anul 2050, dacă digitizarea va

continua în acest ritm, va fi nevoie de jumătate din rezervele de energie ale planetei pentru acest lucru, iar la o digitalizare totală a datelor ar fi nevoie de 100% din rezervele planetei. De unde să ia omenirea această energie? Din sistemul nostru solar sau alt loc din univers? Se grăbește astfel părăsirea planetei de către oameni. Privim spre planeta Marte ca o încurajare. Dar, oare ce înseamnă o planetă părăsită în grabă? Fără atmosferă, fără apă, fără câmp magnetic de protecție împotriva radiațiilor, planeta Marte este „Fata Morgana” din sistemul nostru solar. Ultimul sistem de degradare și distrugere al ființelor vi de pe planeta Pământ este utilizarea în comunicații prin atmosfera frecvențelor foarte înalte, de exemplu în comunicații 5 G. Se știe că frecvențele foarte înalte au și energii înalte ($E=h\nu=hc/\lambda$, unde ν este frecvența, λ este lungimea de undă și h este constanta lui Planck). Frecvențele cuprinse între 2 și 6 GHz și cele cuprinse între 24 și 86 MHz (frecvențe acceptate pe plan mondial pentru 5G) sunt periculoase pentru celulele vi. De asemenea, aceste frecvențe milimetrice stabilizează virușii pe particulele din atmosferă și favorizează transportul acestora prin aer de la o regiune la alta a planetei. De miliarde de ani Pământul nu a fost „bombardat”, cu astfel de radiații și așa a apărut viața pe el. Mai marii planetei ne spun că efectele radiațiilor electromagnetice de frecvență înaltă sunt neglijabile, spre zero. Dar i-aș ruga pe aceștia să se bage într-un cuptor cu microunde sau să stea în fața unor antene care emit radiații asemănătoare (radare pentru aviație). Ce fac ei? Acceptă antene pe teritoriul lor? Alții, puțini la număr, susțin că, dacă nu facem nimic pe motiv că nu se cunosc cauzele problemei, ne punem viitorul în joc. „Ce le vom spune copiilor noștri?”, întreabă ei. Indiferent dacă modelele expuse sunt sau nu exacte, un lucru e sigur: planeta noastră e în mare pericol. Mediul, cu procesele care susțin viața, suferă din cauza poluării, a despăduririlor, a urbanizării și a dispariției speciilor, ca să nu amintim decât câțiva factori pe care nimeni nu-i poate contesta. Virușii atacă plantele, animalele și omul din ce în ce mai des și au forme din ce în ce mai complexe și rezistente. Se distruge sistemul imunitar al planetei. Având în vedere toate acestea, ne putem aștepta oare ca oamenii să-și schimbe modul de viață pentru a salva nu numai frumoasa noastră locuință, ci și familia umană? Dacă într-adevăr activitatea omului constituie cauza degradării planetei (încălzirii globale, apariția bolilor incurabile și a virușilor) înseamnă că pentru asemenea schimbări avem la dispoziție nu câteva secole, ci doar câțiva ani. Oricum ar sta lucrurile, trebuie să acordăm atenție fără întârziere însăși cauzelor problemelor: lăcomia, egoismul, ignoranța, apatia și guvernarea incompetentă. Este posibil acest lucru? Sau ne facem iluzii deșarte? Există vreo speranță reală pentru omenire? Un ultim SOS al planetei a fost lansat și este asociat cu acronimul unor expresii cum ar fi: Save Our Ship („Salvați nava noastră”), Save Our Souls („Salvați sufletele noastre”), sau Send Out Succour („Trimiteți ajutor”).

Va urma

DESPRE CUMPĂTARE

*„Cumpătarea omului este starea între nerăbdare și amânare.
Este bobul de zăbavă între grabă și năcetineală.”*

Vavila POPOVICI

Cumpătarea este definită în dicționare drept atitudine pozitivă, de stăpânire de sine, măsură, moderație, sobrietate. Ea permite fiecărei persoane să fie stăpână pe sine însăși, cultivă ordinea în sensibilitate și afectivitate, în gusturi și plăceri, în tendințele cele mai intime ale eului: pe scurt, ne oferă echilibrul vieții.

În conformitate cu Biblia, cumpătarea ar putea fi așezată chiar la rădăcina unei vieți sensibile și spirituale. Nu este de mirare, ni se atrage atenția, dacă citim „Fericiții” să observăm că într-un mod sau altul, aproape toate sunt în relație cu această virtute.

Rolul cumpătărilor este cel de a proteja și a ghida ordinea internă a persoanelor. Suntem sfătuiți să ne obișnuim să spunem „nu!” atunci când suntem nevoiți a lupta cu răul, „pentru a obține pacea pentru inimile noastre, pacea pe care o ducem în casele noastre – fiecare, și pacea pe care o transmitem societății și lumii întregi”. Deci, a spune „nu”, în multe cazuri duce la o victorie internă care este o sursă de pace interioară. Este o negare a ceea ce ne îndepărtează de Dumnezeu, a ambițiilor de sine, a pasiunilor dezordonate; este modalitatea esențială pentru a ne afirma propria libertate; este o modalitate de a ne poziționa în lume și în vârful acestei lumi. Dar și a spune „da!” atunci când ni se cere a fi uniți într-o acțiune de bine, de salvare de viață.

Întâlnim persoane, incapabile de a spune ferm „nu” sau „da” la impulsurile și la dorințele celor din jurul lor. Aceștia sunt oamenii lipsiți de caracter sau chiar ipocriți, sunt oameni care refuză să-și ajute semenii. Întâlnim însă și oameni care spun „da” sau „nu” într-un glas, în situații grave, pentru salvarea ființelor.

Expresia des folosită pentru ceva sau cineva – „este cumpătat”, produce un sentiment de soliditate, de plenitudine. Cumpătarea este atinsă și atunci când cineva este conștient de faptul că nu tot ceea ce experimentăm în corpul și sufletul nostru trebuie să fie rezolvat cu orice preț; nu tot ce se poate face trebuie să se și facă. Este mai ușor să spui da fără a avea convingerea că ceva este în neregulă cu răspunsul tău, dar în cele din urmă vei ajunge să fii trist și să regreti că nu ai avut curajul să te opui răului, unei informații false, de exemplu.

Cel care nu este cumpătat, nu-și poate găsi pacea, fuge dintr-o parte în alta, și în cele din urmă se angajează într-o căutare fără sfârșit, care devine o autentică fugă de sine însuși. Este o persoană veșnic nemulțumită, care trăiește ca și cum nu s-ar putea conforma cu propria situație, ca și cum ar fi necesar să caute în permanență noi senzații. Dar nu are curajul de a scăpa din capcana în care singur a intrat.

Cumpătarea are printre fructele sale liniștea așteptată și odihna, pacea necesară, în cele din urmă. Cumpătarea nu face să se stingă sau să se nege dorințele și pasiunile, dar îl face pe om cu adevărat stăpân pe sine. Pacea este „liniștea ordinii” și ea se găsește doar într-o inimă încrezătoare în sine, și dispusă să se dăruiască celorlalți. Și totul se face cu convingere și curaj.

Cumpătarea imprimă individului un comportament sobru. El descoperă că, cumpătarea este un lucru pozitiv, nu este pur și simplu un model de comportament pe care cineva îl „alege” și care nu poate fi impus nimănui, ci este o virtute necesară pentru a pune o oarecare ordine în haosul ivit. Este vorba de a te educa în același timp în cumpătare și libertate, ele fiind inseparabile, pentru că libertatea „traversează” întreaga ființă umană și stă la baza educației însăși. Educația are scopul de a permite tuturor să fie liberi pentru a lua deciziile potrivite, care vor modela viața lor, în conformitate cu legile sau măsurile luate.

Cea mai bună definiție și regulă a cumpătărilor este aceasta: să fii măsurat în cele absolut necesare. Cumpătarea este o virtute de mare valoare morală. Este un ghid al unui drum spre liniștirea minții și a inimii. Ea îl împodobește pe cel ce o cultivă cu toate bunurile decenței și ale modestiei. Petre Țuțea, în „Filosofia nuanțelor” vorbește despre curaj, lașitate, sinceritate, ipocizie, puritate, răbdare, cumpătare... Cât privește libertatea omului, de care am pomenit mai sus, Țuțea spune (tot în „Filosofia nuanțelor”): „Omul bine făcut face uz de libertate, iar cel neisprăvit face abuz și o pierde”.

Sfântul Vasile cel Mare spune: „... Cumpătarea este o putere mare și bogată care ne conduce spre nestrăciune. Cumpătarea este o caracteristică bună și frumoasă a oricui, care lucrează pentru dobândirea virtuților. Ea este temelia tuturor virtuților și este prima care pregătește sufletele spre lucrarea virtuților”.

Aristotel (384-322 î.Hr.), ilustrul filozof grec care a pus bazele gândirii critice de astăzi, a scris „Etica nicomahică” – un tratat de morală, de filozofie practică, scriere relevantă zilelor noastre, una dintre cărțile de căpătâi ale culturii europene. Nu e vorba doar de cultură filozofică, ci de sensul cel mai larg (și, în același timp, mai profund) al umanității din noi.

Virtutea este, pentru Aristotel, un obicei al excelenței și întrucât tracasarea cotidiană nu lasă loc desfășurării excelenței, recomandările lui Aristotel se transformă într-o metodă de filozofie practică: „În căutarea stăruitoare și lucidă a unei căi de mijloc, ea fiind determinată de rațiune, așa cum ar stabili-o un om înțelept”. Pe lângă rațiune mai există și sentimentele – de frică și încredere –, mijlocia fiind curajul.

Este normal ca în fața unei primejdii omul să simtă teama, dar dacă ea este în exces, nu mai reprezintă ceva normal. Sau lipsa de încredere – de asemenea. În aceste cazuri avem de a face cu lașitatea. Buna măsură a înțelepciunii practice va fi cea care va ușura înțelegerea comportamentului potrivit pe care ar trebui să-l adoptăm.

Aristotel vorbește despre patru virtuți cardinale: curajul, cumpătarea, dreptatea și prudența. Din definirea lor vor porni, spune el, firele ce vor țese echilibrul sufletului în lume.

Aristotel mai afirmă că în suflet există ceva în afara de rațiune, care se opune uneori acesteia și se războiește cu ea. Se dovedește astfel că noi oamenii avem și sentimente, iar viața are doar rațiunea ei. În mare, Aristotel împarte virtuțile în virtuți ale rațiunii și virtuți etice sau morale.

Iată că virtutea morală de care trebuie să dăm dovadă acum în criza ivită, include măsura, adică cumpătarea. Ne aflăm într-o situație nemaîntâlnită, gravă pentru omenire, dar nu trebuie să ne panicăm, ci trebuie să ne păstrăm cumpătul și să acționăm toți în același mod, fără discordie. Situația crizei prezente ne cere să fim mai raționali ca oricând, pentru a putea lupta pentru binele vieții.

Va trece peste români și peste întreaga lume această criză căreia, este adevărat, încă nu putem să-i evaluăm consecințele, dar nu este momentul dezbinării, al răutăților, bățăliilor politice, ci al înțelegerii și cumpătărilor.

L-AM CUNOSCUȚ PE IOAN ALEXANDRU

Anton GAGIU

Poate am fost un privilegiat. Poate am fost binecuvântat sau ocrotit de Dumnezeu încât mi-a dat posibilitatea să cunosc un Mare Patriot și un Mare Creștin dincolo de realizările sale poetice care sunt incontestabile. În anul 1974 eram elev la Liceul „Grigore Alexandrescu” din Târgoviște (acum ca și în perioada interbelică se numește „Constantin Carabella”) și membru al Cenaclului literar „Cicerone Theodorescu” care își ținea ședințele de lucru odată pe săptămână la Casa de cultură a sindicatelor. Eram aici mulți tineri, iubitori de literatură, dar și veterani ai scrisului. Printre ei poezii de azi: Grigore Grigore, Ion Iancu Vale, Mihail I. Vlad (dispărut dintre noi în 2006) și veteranii de atunci care nu mai sunt printre noi: Mircea Ionescu Quintus (care venea de la Ploiești) și Theodor Nicolin. În toamna aceluia an a fost invitat la o ședință a cenaclului nostru cu participare mai largă poetul Ioan Alexandru. Mie și unui alt coleg mi-a fost rezervată plăcerea să mergem să-l luăm de la gară. Aveam optsprezece ani, eram timorat, mă așteptam să întâmpin un intelectual scortșos, nemulțumit de primirea care i se face, de program și de multe altele. Dar din momentul în care am dat mâna cu el pe peronul gării din Târgoviște am simțit că dau mâna cu un... sfânt. Pentru că vorbea ca un sfânt, era de o blândețe aproape inumană, vocea sa cu timbrul ardelenesc cald mă fermeca. Nu am fost în stare decât să scot câteva sunete, cred abia lizibile pentru poet. Era bucuros că se afla în vechea cetate de scaun a Târgoviștei, că avea să cunoască oameni noi, și și-a exprimat o singură dorință: să-l ducem la Mănăstirea Dealu pentru că „simt că aici e o rădăcină a poporului român”. Mi-am dat seama la ce s-a referit, fără să-l întreb, aici

fusesse adus capul unui mare domnitor român, întâiul făuritor al Unirii celor trei provincii românești, Mihai Viteazu. Venise pe la prânz, ședința de cenaclu era programată seara. Așa că am mers cu el pe programul pe care i-l făcusem. Ne-am oprit la Curtea Domnească. Citeam pe fața lui că trăiește cu adevărat un moment deosebit. Nu mai fusese aici niciodată. Ochii săi studiau cu atenție zidurile vechii cetăți ce parcă izvorau din pământul acelor locuri și cred că, încerca să răzbată cu mintea secolele pentru a trăi momentele care au marcat istoria acelor locuri. Aproape de amiază în acea zi de toamnă am ajuns la Mănăstirea Dealu, așezată pe dealurile care străjuiesc orașul dinspre nord-est este cu adevărat o cetate. Înconjurată de ziduri pe toate laturile, din acel punct cardinal pare că are orașul la picioare, pentru că acesta se întinde spre vest ca un ogor împodobit de roade, fiind tăiat de la nord la sud de apele Ialomiței ce duc spre Dunăre dorurile acestor locuri. Am vorbit cu călugărița care ne-a întâmpinat, iar aceasta ne-a sugerat să mergem prima dată la muzeu, apoi la biserica din incinta mănăstirii. De altfel aceasta era pregătită ca ghid să însoțească turiștii, iar noi atunci eram turiști în acel lăcaș de cult. Ioan Alexandru a studiat cu atenție istoricul mănăstirii afișat chiar la intrarea în muzeu. Mănăstire ctitorită de domnitorul Radu cel Mare 1499-1501, dar nu a fost terminată pe timpul domniei sale, ci ceva mai târziu pe timpul domniei lui Vlăduț Voievod 1510-1512. De această mănăstire este legată istoria tiparului în România pentru că aici călugărul sârb Macarie a instalat prima tiparniță. La 9 iunie 1598 Mihai Viteazu a depus în biserica mănăstirii jurământul de supunere față de împăratul Rudolf al

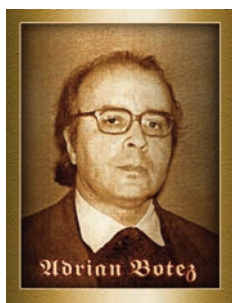

II-lea. În 1644 domnitorul Matei Basarab a adus aici tiparnița de la Govora. Aici a funcționat între anii 1912 și 1940 Liceul militar „Nicolae Filipesco” unde a studiat și viitorul rege Mihai al României și înaintea lui Corneliu Zelea Codreanu fondatorul Mișcării legionare. La cutremurul din 1940 clădirile care adăposteau liceul s-au dărâmat și odată cu acest eveniment nefericit a încetat să mai funcționeze și Liceul militar la Mănăstirea Dealu. Pronaosul bisericii cu hramul „Sfântul Nicolae” adăpostește mormântul lui Radu cel Mare fondatorul mănăstirii și racla cu capul lui Mihai Viteazu adus aici de boierul Radu Buzescu. Ioan Alexandru a zăbovit mai multe minute în fața acestei racle. L-am văzut fața, două lacrimi mari și vii ca două picături de rouă am pornit pe drumul obrajilor să ude acele pietre pline de istorie. Eram convins că avea atunci în fața ochilor chipul marelui voievod care împlinise visul de veacuri al românilor, strângerea sub un singur stindard, chiar și pentru puțin timp a celor trei provincii românești. S-a oprit apoi la pietrele de mormânt ale lui Vladislav al II-lea, Vlad cel Tânăr fratele, apoi sora lui Radu cel Mare, Pătrașcu cel Bun, Mihailă Movilă domn al Moldovei. Poetul a ajuns apoi în fața unei vitrine și parcă împietrise aici. Am

aruncat o privire peste umărul lui ca să pot dezlega enigma acestui gest. În vitrină se aflau: semnătura lui Mihai Viteazu pe un document, a mitropolitului Eftimie de asemenea pe un alt document, dar și un liturghier din 1508, un octoih din 1510 și un tetraevanghelier din 1512. Cel mai mult a fost impresionat de semnătura lui Mihai Viteazu. Parcă ar fi vrut s-o atingă, s-o simtă cu degetele lui, altfel ar fi putut prin timp să-l atingă pe marele domnitor. Însă nu a fost posibil, documentul cu semnătura olografă era închis ermetic în vitrină. În ochii lui am văzut o strălucire, poate a fost bucuria momentului sau împlinirea de care avusese parte acolo la Mănăstirea Dealu. Pe drumul de întoarcere l-am întrebat deschis: credeți în Dumnezeu? M-a privit de parcă ar fi vrut să mă cerceteze cumva, să știe dacă nu sunt dintre cei care umblă cu... turnătorii. Întrebarea mea era foarte sinceră pentru un om în care văzusem comuniunea cu biserica, deci inclusiv cu credința. „Da, cum să nu cred, îmi spune, apoi completează, pot să fac eu un copac?”. Atunci pe loc nu am putut privi dincolo de acele cuvinte, dar mai târziu mi-am dat seama că acele spuse aveau un sens filozofic profund care mă conduceau la originile credinței și evoluția de mai târziu a acestui mare poet român mi-a întărit această convingere. Era lector la Catedra Eminescu a Facultății de filologie a Universității din București în momentul întâlnirii noastre, debutase în literatură cu zece ani în urmă cu volumul „Cum să vă spun” prefătat de Mihai Beniuc. Diferența de vârstă dintre noi de patru spre zece ani ar fi putut constitui un motiv de a nu aborda anumite subiecte grele pentru acele momente cum ar fi (referindu-mă la problemele de ordin social și moral într-o societate ateistă): „biblia este cartea de căpătâi a omenirii” a spus el, sau printre învățăturile lui Isus Hristos este una de-a dreptul fantastică valabilă în orice timp și în orice societate: „schimbă inima ta și vei schimba

lumea”. Nu ne-am oprit numai aici pentru că a continuat cu una și mai și „biserica trebuie implicată în viața socială pentru retrezirea poporului la viață”. Am rămas mut de uimire, l-am întrebat: „le spuneți aceste lucruri studenților dumneavoastră? Dacă nu le-aș spune nu i-aș minți?” Cine v-a impresionat până acum cel mai mult? întreb. „Ohoo tinere, zice, sunt impresionat de mulți oameni, dar unii dintre ei au ieșit din sfera normalului. Iată, în Maramureș la Mănăstirea Rohia e un om de o înțelepciune rară, părintele stareț Justinian Chira, o enciclopedie, un univers teologic și filozofic, aș putea spune că vreau să fiu ca el, adică să gândesc ca el despre lume, viață, moarte și veșnicie, dar nu pot. Ceea ce pot să fac însă, este să-l iubesc pe acest om și să mă străduiesc să învăț cât mai mult de la el.”. Printre poeți și filozofi aveți preferați, călăuzitori? „Cum să nu am, literatura universală e plină de creatori iluștri care vor rămâne nemuritori prin opera lor. Mă gândesc la Rainer Maria Rilke de opera căruia sunt fascinat și poate că pe undeva seamănă cu Lucian Blaga al nostru, de aceea cred că-l îndrăgesc așa mult pe acest poet și filozof al Ardealului nostru pe care l-am cunoscut personal pe când eram elev ca dumneata acum.”. Maestre, am continuat eu, mi-a pus mâna pe mâna mea oprindu-mă să mai continui. „Nici pe departe, eu nu sunt un maestru, sunt un făuritor de... cuvinte, spune-mi Ion așa cum m-a botezat mama.” Eram copleșit. Cum să-i spun eu elevul neterminat pe nume unei personalități literare de o asemenea anvergură? Studiase filozofia în Germania, fusese bursier la Universitatea din Freiburg, studentul lui Martin Heidegger, a studiat tot aici și cursurile lui Hugo Friederich. A aprofundat opera lui Holderlin pe timpul acestor studii, poate de aceea poeziile sale au similitudini cu ale acestui mare poet german, de la el s-a îndreptat spre opera elenă din perioada ei de glorie și l-a studiat pe Pindar. A mai făcut studii la Universitatea Aachen-

Philosophisches Institut, aici a spus că: „am dat de filonul gândirii lui Nietzsche prin Heidegger.”. Citisem „Cântarea Cântărilor” în traducerea sa. Ai studiat ebraica? l-am întrebat tutuindu-l așa cum îmi spusese să fac, deși îmi venea foarte greu. „Da, am studiat-o tocmai pentru a înțelege mai bine acest popor, spre ai descifra tainele, fiecare popor are tainele sale pe care le poți găsi în limbă, tradiții, istorie. Am un curs facultativ la facultate despre această mare capodoperă și este urmărit de sute de studenți.”. De atunci m-a legat de acest mare poet o prietenie care a ținut câțiva ani. Am și purtat o corespondență un timp. Numai că drumul meu în viață a luat o altă direcție și nu m-am dedicat literaturii în totalitate, motiv pentru care am și oprit corespondența pentru că nu aveam ce noutăți literare să-i comunic, așa cum el aștepta de la mine. Peste vreo doi ani m-a invitat la el acasă la București, strada Belgrad nr. 5, undeva în Cartierul Primăverii. Am purtat o discuție în biroul său de lucru înconjurat numai de cărți, ziare și reviste literare. Mi-a arătat o colecție a Revistei „Amfiteatru” unde fusese redactor un timp, era revista literară a studenților. Se mândrea cu această calitate, am simțit eu. Atunci am cunoscut-o pe soția sa Ulvine. l-am spus ce drum alesesem în viață (eram elev la o școală militară). „Foarte bine, spune, vei deveni un apărător al patriei și până la urmă într-un fel sau altul toți suntem apărători ai patriei, numai uneltele de luptă sunt diferite între noi.”. A fost ultima dată când l-am văzut față-n față pe Ioan Alexandru, dar în inima mea a rămas de atunci și va rămâne până la moarte. În 2015 am fost la Mănăstirea Micula și m-am recules mult timp la mormântul lui, l-am simțit lângă mine de parcă trupul lui nu ar fi fost acolo în acel dreptunghi de pământ, ci chiar pe banca de lângă mormânt pe care stăteam vorbindu-mi cu glasul lui blând, cald, apăsător de ardelean, de român adevărat, de mare patriot.

POEME

Adrian BOTEZ

Crize de romantism nostalgic

crize - cu spume - de romantism nostalgic
nu are - unul dintre voi - antinevralgic ?
e-o seară presărată - prin păduri - cu inorogi
iar Catedrala-i Piramidă de Ologi...

...o - Valuri - înghițiți gălușca și nisipul
să nu-i cruțați pe cei ce-și uită slăpul
în larg se-aprindă - vast - Congresul de Corăbii :
toți Cavaleri-Matrozii poartă Săbii !

opriți - în turnuri - ceasurile vieții
culegeți Ochii-nlăcrimați - din Mălul Pieții
...să nu vă prindă Sânziana dimineții...

...Stele de Var se răstignesc Săgeții
(...și cad la pace cu boieri-bureții...)

...de-a mai rămas vreun vreasă - Inima voastră
să-l țină-aprins - la miezul nopții - în fereastră...

În oglinda străbună

doar păduchii - voma - îmi satură-azi privirea :
am și uitat de când - în aștri - am fost citit Vimirea
...sinucideri și crime au fost pe-aici - sodom :
eu port cu mine - însă - înverșunat - Chip de-Om

când voi vedea cum îngeri - cu limba scoasă - plouă
croi-voi - pe ape înțelepte - senină Casă Nouă
când smoala isca-va - din paradis - cazane
mă voi pleca-ntru Cântec - deasupra-oricărei Rane...

pădurea fojgăiește lumină de-Inorogi
pleacă genunchii-n plaiuri : Focului să te rogi
astfel Păstor-Hristosul va pogori tot cerul

și cei ce vor să moară simți-vor numai gerul...
...nu pângări văpaia - în toi de Vatră-Lună :
Chip de-Aur m-arăt - iarăși - în Oglinda Străbună !

La teiul vechi visez - mereu

la Teiul Vechi visez - mereu
și-mi este silă - și mi-e greu
că Teiul Vechi a fost ucis :
nu voi urca în paradis...

la Teiul Vechi mă-nchin - de-o viață
n-are nici Trup - n-are nici Față
dar numai Teiul m-a chemat :
la Dumnezeu des am urcat !

...stau - trist - lângă un trunchi tăiat
de oameni răi - de-un zeu blazat :
închipui și-azi împărății
grele parfumuri și frății

...nu te voi părăsi în iarnă
trup nu vei fi ce se descarnă
ci - Milostiv - Teiul Divin
la care necăjiții vin...

...sălașul meu e-Nchipuirea
iar Viață : cea de Tei - Dorirea
Credința-n Tei e Nemurirea...
...sunt Zeu de Trăsnet - nu bandit :
stați - toți - pe un'v-am priponit !

Renaștere

cu pestrițe vânturi rele îmi petrec eu vremea
dispar păsări din lumină - iar copacii-și plinesc lenea...
nu mai știu să număr stele - nici nisip de-oceane
nu mai ești zeu - n-ai cunună : fugi de-aici - golane !

alungat din lume-n lume m-aleg doar cu spinii
sânge-mi curge sub sprâncene - ochii-s albi cum crinii...
sunt vâtaf de suferințe - nu - însă - și rege
pipăi după-un foc năprasnic : numa-așa m-aș drege...

...cântă - Greiere de Taină - noaptea mi-e deplină
am ieșit - cu preț de sânge - din Cartea de Tină :
stele-mi ard coaja de trupuri - mă scap de zădufuri

printre gene - ca o ceață - mi regăsesc nădufuri...
...iată că nu-s gelatină : Foc înalt - miresme
i-au dat Prunc - iarăși - Grădini - râuri de aghesme...

DE VORBĂ CU POETUL ȘI ACTORUL ADRIAN MUNTEANU DESPRE SONETOTERAPIE

George ROCA

Motto:

*Oprește-te, îmi spun. Aruncă lestul!
Ce rost am eu în lumea asta largă,
Ce val din mine stânca o s-o spargă,
Cum aș putea să-mi urc în slavă
gestul?*
(Adrian Munteanu, „Stăpân pe
Univers”, Sonetul nr.100/ 23 iunie
2020)

George ROCA: Am urmărit cu mare atenție, zi de zi... regalul dumneavoastră către cititori: „Un sonet pe zi”, versuri scrise cu talent și inspirație, cu dragoste și dăruire față de aproapele nostru... cititorul, către cel care găsește în poezie un refugiu, o relaxare sau o liniște sufletească în aceste vremuri tulburi. Ma consider unul dintre norocoșii pe care i-ați ales pentru a le trimite acest regal. Ce v-a motivat pentru a „construi” acest proiect și care a fost impactul la publicul cititor?

Adrian MUNTEANU: Vremea aceasta care mai mult destramă decât construiește, vremea acesta în care îți pierzi contactele reale, personale, firești și statornice, are și ea avantajul ei, venit din nevoia de reconstrucție interioară, de translare a interesului și preocupărilor pe cunoașterea de sine, mai mult decât de o privire aruncată spre lumea din afară. A sosit timpul în care mulți se analizează și se întreabă dacă lasă un semn al trecerii lor prin această lume, dacă trăiesc sau doar supraviețuiesc. Așa m-am trezit că mă întreb și eu, deși tot ceea ce am construit până acum ar fi fost suficient să-mi lase impresia că nu fac parte din categoria obișnuiților supraviețuitori, ci a constructorilor unui statut personal. Dar timpul interzis călătoriilor, al vizitelor, al spectacolelor, al contactelor cu lumea așa cum ne-am învățat până acum că pot fi ele, a creat un gol al acțiunii care pentru unii a însemnat o lăncezire în propriul anonimat, în răcoarea căminului, dar pentru alții golul trebuia umplut cu ceva. Și pentru mine la fel. Primul lucru care mi-a venit în minte, dincolo de continuarea cărților la care mă lucram, a fost să-mi revizuiesc și să-mi reordonez materialul acumulat până acum. A fost momentul în care am realizat că în ultimii zece-cincisprezece ani, cu o stăruință și o energie pentru unii ieșită din comun, am scris aproape 1000 de sonete. Aceasta a fost preocuparea mea de

căpetenie după ce am înțeles – cu mare întârziere, trebuie să recunosc – care este structura mea exactă, care sunt darurile primite de SUS, ce se potrivește cu experiențele, cu acumulările și energiile de-o viață. Și atunci am găsit acest timp vitregit de acum ca pe un câștig pe care trebuie să-l fructific. Am început să recitesc tot ce acumulasem zi de zi în folderele mele de pe calculator și mi-a venit ideea de a arăta lumii ce am muncit, cu ce stăruință, cu ce izbânzi, cu ce căutări, trăiri, tensiuni, emoții, speranțe, am construit viața mea din ultimul deceniu. Așa s-a născut proiectul pe care l-am numit „Sonetoterapie”, însemnând oferirea unui sonet pe zi, atât ca text cât și ca înregistrare a lui, în interpretare proprie. M-am gândit că astfel pot contribui și eu, cu mijloacele mele, la o echilibrare a vieții fiecăruia, prin introducerea unui element cu veșmânt artistic, dincolo de spaimele și necunoscuturile care ne strivesc în fiecare zi. Cu alte cuvinte o pastilă de armonie, trăire, căutare, surâs sau lacrimă, de emoție și înrâncenare, adică de viață.

Unii au privit proiectul meu cu detașare, alții cu indiferență, alții cu un zâmbet discret, alții cu lehamite, unii mimând curiozitatea, alții citind/privind la răstimpuri, mult mai puțini intrând consecvent pe grupul „Sonetele lui Adrian Munteanu”, acolo unde am postat zi de zi câte un sonet, fără să mă opresc nici măcar sâmbăta sau duminica, recitind tot ce am scris până acum, așezând texte publicate în volume, dar și altele pe care le-am redescoperit, uitate în manuscrise. Pe unele le-am adaptat, pe altele le-am modificat substanțial, potrivit modului în care văd acum această îndeletnicire poetică, cu maturitatea celui care a adunat destule la activ, chiar dacă a început să scrie nepermis de târziu. Sau poate tocmai de aceea.

George ROCA: Dupa câte se poate vedea, sonetele dumneavoastră au câștigat valoare prin recitare proprie și traspunerea înregistrărilor pe youtube. Sunteți plin de talent(e)! Scrieți cult, recitați cult, interpretați cult! De unde toate aceste aptitudini?

Adrian MUNTEANU: Scrisul și interpretarea au fost preocupări și daruri cu care am simțit că sunt înzestrat încă din primii ani. Toate școlile mele au fost în zona umanistă. Școala generală, liceul, școala populară de artă, la clasele de actorie și de regie de teatru, facultatea de filologie, activitatea de profesor, de instructor cu probleme de teatru la Palatul Culturii din Brașov, de inițiator de cenacluri, de redactor la Radiodifuziunea Națională timp de 25 de ani, toate s-au derulat sub semnul apropierei de cuvânt și de rostirea lui artistică. M-a deranjat toată viața cititul inexpressiv de pe o foaie de hârtie. Mi s-a părut că omori opera, o minimizezi, o îndepărtezi de cititor care sfârșește prin a se plictisi de banalele contacte „teoretice”, de insipidele prezentări ale unor cărți în care cărțile nu sunt prezente, doar vorbele despre ele. Aici a fost marele meu avantaj și construcția mea specială față de a celor mai mulți. Am avut calități actorești cu care m-am născut. Ieșirea în

fața publicului ca actor nu a întârziat să se materializeze în premii obținute. De la premiul III la primul concurs de interpretare a poeziei eminesciene de la Botoșani, obținut la 18 ani, trecând prin premiul de interpretare masculină la Festivalul Național al Artei Studentești, cu rolul profesorului din „Lecția” lui Eugen Ionescu și mai târziu adunând peste 20 de premii naționale de interpretare, de regie, de scenariu dramatic. Mărturisesc că la început am vrut să fiu actor și numai situația mea specială, de copil al unui deținut politic, m-a îndepărtat de visul meu. Dar apropierea de scenă a rămas ca o constantă a vieții mele și așa va rămâne.

Când am început „Sonetoterapia”, am hotărât din start să unesc cele două calități ale mele, așa că am adăugat fiecărui sonet și înregistrarea lui video, în lectură proprie, adunând - cum fac de o vreme - tot ce pot scoate eu mai bun și mai personal din mine. Am pus fiecare înregistrare pe youtube, și iată, pe nesimțite și negândite, s-a conturat un canal în care sunt așezate peste 100 de sonete interpretate, cu mai multă sau mai puțină atractivitate, după cum mă lăsa textul să o fac, după starea momentului, după posibilitățile sau limitele proprii...

George ROCA: Știu ca ați avut mulți admiratori ai muncii dumneavoastră sisifiene... de a merge înainte și de a etala zilnic câte un sonet nou, dar și câțiva oameni plictisiți de poezie - mai atenți cu știrile bombă sau cancanurile de la televiziune. Credeți totuși ca ați obținut o victorie sau un eșec?

Adrian MUNTEANU: O consider o victorie personală faptul că nu m-am abătut nici măcar o zi de la proiectul meu și mulțumesc Celui de Sus că m-a susținut și m-a ținut în putere. Această victorie nu m-a epuizat, ci îmi dă în continuare energie și bucurie interioară. Una adâncă, nu de suprafață. Chiar dacă au existat, întradevăr, și voci care au încercat să mă abată din drum. Au fost unii dintre cei cărora le trimiteam sonetul zilnic care au sfârșit spunându-mi să-i scot din listă, pentru că e obositor. La asemenea mesaje pe mine mă apuca râsul și sfârșeam prin a mă lăuda și a fi mândru de mine pentru consecvență și energia de a reciti, de a lucra în permanență la modificarea unor texte, la îmbunătățirea lor, la timpul parcurs cu înregistrarea și postarea interpretărilor, în timp ce unii oboseau după un minut cât le lua ca să citească textul meu. Au fost și unii cu mesaje în care simțeam un sămbure de răutate sau invidie. Cineva - persoană care se consideră la putere în lumea literară de azi - mă sfătuia chiar să renunț la sonete pentru că ele nu duc nicăieri, nu fac parte din „paradigma literară contemporană”. Și acest tip de reacții m-au adus în situația de a fi conștient de faptul că - lăsând falsa modestie la o parte - îmi construiesc în continuare un drum propriu pe care nu-l pot urma prea mulți. S-au dus vremurile opace în care excelam prin modestie păguboasă, una care m-a ținut deseori la masa săracilor, în timp ce eu colindam lumea cu recitalurile mele, întâlnindu-mă cu românii dintr-o mulțime de colțuri ale planetei. Un drum pe care nu a mai pășit niciun scriitor român până acum. Este o mulțumire sufletească provenită din structura mea, cu particularitățile ei. Și nu am nevoie de bucurii mai mari.

George ROCA: Relatați-mi vă rog câteva „taine” despre proiectul „Performance Poetry”...

Adrian MUNTEANU: Am spus-o de multe ori că nu-mi place la înghesuială, nu pot face la fel cum fac mulți alții, numai citind inexpressiv. Simt că nu am aer, că merg pe cărări bătătorite, fără un traseu distinct. Sunt un claustrofob literar. Trebuie să fac ceva în plus, să mă disting din mulțime. Așa face Leul în general și eu în special. Astfel s-au născut acele „Performance Poetry”, care înseamnă ridicarea poeziei la rang de spectacol. Un spectacol pe care-l construiesc singur, cu idei, cu mișcare, cu implicarea spectatorilor, adică un corp viu, o îndepărtare a intermediarilor, cu adresare directă către cititorii/spectatori, privindu-i în ochi și nu silabisind de pe o foaie de hârtie. Această convingere că pot face pasul suplimentar, acela al transformării poeziei în act artistic, s-a conturat la mine de la primele cărți pe care le-am scris, acele trei cărți de basme în versuri apărute în perioada 1999-2003. Sunt adunate în ele 365 de basme de câte zece strofe fiecare, transformate ulterior într-o rubrică radiofonică. Am avut atunci idei de a realiza un scenariu dramatic pe baza unora dintre povești. Scenariul s-a transformat într-un spectacol de o oră, căruia i-am adăugat regia, scenografia, ilustrația muzicală și l-am jucat de unul singur în țară, dar mai ales într-un turneu de două luni întreprins în 2003 în toată Canada, de la Vancouver la Montreal, întâlnindu-mă cu copiii și părinții lor din comunitățile românești. A fost un moment decisiv care mi-a arătat că acesta este drumul meu rotund, complex și unic. După basmele în versuri, în 2003 am început să scriu sonete, adică să mă adresez adulților. Am publicat șapte volume de sonete în șapte ani consecutivi. A fost o perioadă de maximă efervescență și de mari acumulări, dar gândul la unirea celor două calități ale mele, de poet și de actor, nu m-a părăsit. Când în anul 2012 apărea antologia sonetelor mele, „Fluturile din Fântână”, am hotărât ca lansarea acestei cărți și tot ce voi face din acel moment înainte să fie altfel construit decât evenimentele obișnuite. Adică să elimin intermediarii, să las poezia să fie auzită de oameni, să te vadă rostind propria poezie, să-i privesc în ochi și să le dau posibilitatea să decidă singuri dacă ceea ce aud le place și merită să mă aibă în vedere citindu-mi cărțile. Lansarea antologiei pomenite s-a făcut prin cel dintâi „Performance Poetry” al meu, un recital de o oră conceput din sonetele cărții. Fără vorbitori despre carte. Ei își au menirea în revistele literare și sunt necesari pentru fixarea locului pe care îl meriți sau pe care îl ocupi nemeritat. Dar în fața spectatorilor mă prezint singur, le ofer calitățile și structura mea specială de poet-interpret, le ofer căldura mea și tot sufletul meu. Chiar tot sufletul. În acel prim recital m-am implicat sufletește atât de tare, încât mi-a fost rău o săptămână și am ajuns pe patul de spital, apoi la o operație pe cord deschis. Dar nu m-am lecut, nu pot face altfel, nu pot renunța și nici reduce motoarele. Nu sunt așa construit, să mă protejiez, să fac economie de efort, de implicare emoțională.

Continuare în numărul viitor

LECTURI PANDEMICE

Liviu ANTONESCU

Cunosc destul de bine presa, mai ales cea scrisă, din diaspora, desigur ceea ce cunosc eu e o parte dintr-un continent mult mai mare decât îmi imaginam acum vreo cincisprezece ani, când am început și să colaborez cu publicații de acolo. Și acum colaborez cu Curentul Internațional din USA, Jurnalul Israelian, editat de poetul Adrian Grauenfels, revista Itaca a „grupuri de la Dublin”. Consult frecvent cel puțin zece publicații ale diasporei și urmăresc destul de frecvent emisiunile de la televiziunea newyorkeză în limba română când sunt postate pe Youtube. Sunt câteva zeci de ziariști și scriitori-jurnaliști de afară cu care mă aflu în contact, fie prin poșta electronică, fie telefonic.

Acum, vreau să semnaliez cartea de interviuri a unui jurnalist din Canada, despre care până acum știam puține lucruri. Sigur, știam că este președintele organizației de breaslă, a Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindeni cu sediul în Canada, îi întâlnisem numele în diverse publicații, îndeosebi canadiene, dar acum am prilejul să aflu mai multe și despre om, și despre excelentul jurnalist de interviu. Este vorba despre Cristian Bucur, care a publicat recent cartea Jurnalism în diaspora (Editura Saga, Rishon le Zion, Israel, 2020, editură a celuiși neobosit Adrian Grauenfels), carte tipărită la Iași sub îngrijirea jurnalistei Lucreția Berzintu. Numai în această asocierie geografică avem o întreagă poveste despre diaspora și despre presa acesteia! Cartea cuprinde 16 interviuri acordate lui Cristian Bucur de personalități culturale, politice, științifice sau sportive remarcabile – cap de afiș pe bună dreptate Nadia Comăneci -, cele mai multe trăitoare în străinătate, dar și câteva din țară, Theodor Stolojan și Daniel David, de pildă. Dar cuprinde și trei texte la fel de interesante din care aflăm o mulțime de lucruri despre formarea, cariera profesională și cea de

jurnalist, la care a ajuns mai târziu, a autorului. Este mai întâi cuvântul de salut al Ilenei Cudalb, fost consilier guvernamental în cadrul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, care a colaborat cu Cristian Bucur în multe proiecte privind presa din diaspora, dar este vorba mai ales de cele două interviuri pe care autorul le-a acordat Veronicăi Balaj, jurnalistă radio și de presă scrisă din Timișoara, și Lucreției Berzintu, jurnalistă mai întâi în Israel și de circa cinci ani la Iași, dar activând în presa din lumea largă. Mulți oameni spun „viața mea e un roman” și se întâmplă ca uneori să nu se înșele. Dar Cristian Bucur, după cum aflu din cele două interviuri acordate, dar și din detalii găsite în interviurile luate de el, poate spune asta cu deplină acoperire. Formarea inițială în țară, dezamăgirea post-revoluționară, vizite în străinătate, apoi plecarea definitivă, studiile în Belgia, în Canada și Suedia, activitatea profesională pasionantă și descoperirea unei activități, jurnalistica, care se va dovedi la fel de pasionantă, publicații lansate și conduse, posturi de radio. Îmi dau seama că jurnalistica a fost pentru autor un instrument prin care a încercat să miște lucrurile spre bine, în comunitățile în care a activat, dar și pentru comunitatea mai largă din care facem parte cu toții.

În ce privește interviurile realizate de el, pe scurt, aș spune chapeau! Interlocutori interesanți, excelent aleși, documentare la sânge în ce privește viața, activitatea, performanțele acestora, întrebări excelent formulate, care stimulează interlocutorii să spună chiar mai mult decât ar avea intenția să o facă. Dar nu întrebări obraznice, autorul este de o civilitate perfectă, ci foarte abile, care știu să atingă discret corzile sensibile, pasiunile, obsesiile partenerilor de dialog. Cred că măcar unele dintre aceste interviuri ar putea servi și drept exemple în școlile de jurnalism. În sutele de interviuri acordate de mine în această viață, în presă, adesea am întâlnit „jurnaliști” care habar nu aveau nimic despre mine și nici măcar ce ar fi vrut să afle! În totul, o carte pe care am citit-o cu interes și, mai ales, cu mare plăcere. Și sunt bucuros să o semnaliez celor potențial interesați... Îi mulțumesc Lucreției Berzintu că a făcut în așa fel ca această carte să ajungă și în mâinile mele, sub ochii mei...

La loc comanda

Victor Ravini

Lucram la ICE Autotractor-Dacia Braşov. Eram a cincea putere mondială la tractoare, după Ford, Massey-Ferguson, Fiat şi Renault. Am propus să organizăm o caravană cu tractoare şi buldozere transportate pe camioane, în jurul Mediteranei, ca să facem demonstraţii comerciale. Toată ierarhia a aprobat. Am planificat că vom fotografia produsele noastre pe fundalul vestigiilor arheologice din Atena, Turcia, Egipt, nordul Africii, vom trece Gibraltarul, vom ajunge în Franţa şi o să fug la Paris, cu Dacia caravanei, cu ARO-ul sau cu vreun tractor. Cu cucu! Ce naiv eram pe atunci. Habar n-aveam cum se fuge din ţară. Când a venit vremea să fug din ţară, mult mai târziu, nu am fugit cu vreun buldozer pe şenile, ci cu avionul. Am făcut toate demersurile pentru caravană, obţinusem tractoarele şi celelalte produse, însă nu şi camioanele Roman. Fabrica nu a răspuns la scrisorile noastre. Mă trimite şeful meu, ing. Florescu Ionel, la fabrica de camioane, la directorul Căpitanu. Aşa îl chema. Eu, când mă duceam pe la ministere sau întreprinderi şi spuneam răspicat că eram de la Întreprinderea de Comerţ Exterior Autotractor-Dacia, oricine ar fi fost acei şefi, îşi corectau poziţia şi freza, se închideau la pantaloni şi îmi vorbeau cu un respect maxim. Când i-am spus lui Căpitanu de unde vin, a urlat:

- Afffarră!

M-am uitat mirat la inginerii din jurul lui. Ăia nu se mirau. N-am zis nimic şi am plecat. M-am întors la birou şi iarăşi nu am zis nimic, m-am aşezat şi am reluat ziarul să-l citesc. Şeful m-a întrebat:

- Cum a fost? Directorul Căpitanu era ca întotdeauna la linia de montaj şi urla la muncitori? Gesticula cu levierul în mână? Sau în mod cu totul excepţional era în birou?

- În birou.

- Şi a aruncat după dumneavoastră cu călimara de pe birou?

- Nu.

- Acum câteva zile i-a aruncat călimara în cap contabilului şef. I-a spart capul şi uite aşa îi curgea sângele şiroaie. De atunci, ăla s-a evaporat şi e dat dispărut. Nici nevasta lui nu ştie unde e. L-au căutat miliţienii cu câinii prin Poiană şi cu cordoane de voluntari. Au greblat toată Poiana şi degeaba.

- Aşa de tare i-a spart capul?

- Da. Acum îl caută şi prin Deltă, a zis Florescu în glumă.

- Să-l caute şi prin Alaska! a zis un coleg, insinuând că ăla fugise din ţară.

Peste vreo două zile, în hol la intrare, să nu-mi cred ochilor: Căpitanu se certa cu portarul. Voia să intre, să vorbească cu Bădiţoiu, director de produse la camioane, iar portarul nu îl lăsa.

- Poţi să fii matale directorul Căpitanu, poţi să fii şi directorul Colonelu, poţi să fii şi Sfântu Sisoe, aici nu intră nici Dumnezeu dacă nu are legitimaţie de serviciu! Poţi să fii chiar şi Stalin, peste mine nu trece nimeni, nici cu tancul!

M-am oprit să asist la comedia asta simpatică, iar portarul, văzându-mă că priveam cu cel mai mare interes şi zâmbeam cu o deosebită încântare, se îndârjea şi mai rău să îmi arate ce vigilent era. Ar fi fost suficient să-i spun portarului să-l lase să intre şi l-ar fi lăsat. L-am lăsat pe Căpitanu în plata Domnului. În plata domnului portar, să-i plătească ăla, pentru obraznicia lui de alaltăieri, la el în birou.

M-am dus să-i spun şefului şi colegilor, cum portarul nu îl lăsa pe Căpitanu să intre la Bădiţoiu. Florescu şi-a frecat mâinile de bucurie şi a scuipat în palme, de parcă s-ar fi aruncat în Olt să înoate. Era şi el tot oltean, ca mine. Ne-a spus chicotind, că directorul Căpitanu fusese destituit. Nu ştiam. Căpitanu îl nimerise pe directorul comercial în umăr; nu în cap, cu călimara aia grea de pe birou. Victima se dusesse la Bucureşti, pe la minister ori pe unde s-o fi dus. S-a zbatut câteva zile şi a obţinut darea afară a dementului. Nu s-a pus problema ce diagnostic avea Căpitanu la creieri. A doua zi dimineaţa, nu l-au mai lăsat să intre pe poartă la fabrică. Nu l-au lăsat nici măcar să-şi ia lucrurile personale din birou. Ca nu cumva să facă cine ştie ce prostii pe acolo, să distrugă acte sau să se bată cu careva. Cică i-au adus lucrurile personale şi i le-au aruncat peste poarta închisă.

Ne bucuram noi, însă peste vreun sfert de oră, ne pomenim cu Munteanu, şeful de personal, peste noi. Deschide uşa ca un uragan şi ni-l prezintă pe

Căpitanu, că este noul nostru șef de birou. Fără nicio explicație. Așa, bombă. Să cădem pe spate. Florescu Ionel, galben la față și cu respirația tăiată, n-a făcut pe el în pantaloni, ci s-a ridicat disciplinat, să-i facă loc, în locul său. Până să observe Munteanu și Căpitanu asta, i-am făcut semn lui Florescu să se așeze la loc și i-am spus lui Munteanu că mă ocup eu de instalarea noului nostru șef. Munteanu a încuviințat din cap și a ieșit. El, șef de personal, credea că mă cunoștea. Nu știa ce îmi poate pielea de drac, după expresia bunicii mele. Acum, Căpitanu... al meu era. V-am spus: eu sunt oltean. Și poate nu știți ce e aia solidaritatea între olteni. E mai ceva decât solidaritatea între contrabandiștii și vameșii greci. L-am poftit pe Căpitanu să intre în biroul pe care îl va ocupa. Am deranjat-o pe doamna Raicu, dactilografa, să se dea la o parte, și am deschis ușa de care se rezema ea cu scaunul. Am aprins lumina acolo și i-am făcut loc lui Căpitanu să treacă pe lângă mine. Acolo era o debara, lungă de vreo zece metri și lată de vreun metru și jumătate, care se îngusta la capătul celălalt, fără fereastră. Acolo se țineau steagurile, pancartele cu lozinci sau ce materiale aveam noi pentru defilări și parăzi, cât și sumedenie de lopeți, cu care salariații dădeau zăpada. I-am aprins lumina, cum spuneam, becul era cam chior.

- Așteptați! Că vă aduc imediat un scaun și un birou.

I-am făcut semn unui coleg să vină după mine, să mă ajute. În capătul coridorului era un scaun și o măsuță scundă, pentru mașina de scris, descleiate și cam rupte, care așteptau acolo de luni de zile să fie reparate sau aruncate. Le-am potrivit încheieturile, colegul le-a și pus scuiat la încheieturi ca să le lipească, și i le-am dus lui Căpitanu.

- Luați loc!

S-a așezat. Am închis ușa, ca să nu îl deranjăm și m-am uitat la Florescu. Ne uitam toți unul la altul și nimeni nu zicea nimic. O colegă poreclită „Ici-șă radio Craiova”, pentru că întotdeauna ne ținea la curent cu tot ce se întâmpla în întreprindere și era vehementă împotriva ardelenilor când se luau de noi oltenii, care îi atacam cu bancurile noastre, l-a întrebat pe Florescu:

- Acuma ce facem?

Fostul nostru șef ne-a zis să ne ducem fiecare pe rând și să-i prezentăm noului nostru șef dosarele cu sarcinile noastre de servicii, ca să știe ce lucrăm fiecare. Misiune cam dificilă, pentru că nici chiar noi

nu prea știam ce lucrăm, iar Florescu nici atât. S-au dus fiecare pe rând. Rămăsesem numai eu. Mă uit la Florescu și ridic din umeri ca semn de întrebare. Mi-a făcut semn cu capul să mă duc cu dosarul pentru caravană și să-i explic ce și cum. Și a adăugat cu un zâmbet malițios:

- Rugați-l să vă ajute să obțineți camioanele!

Am dat din cap în semn că „Las' pe mine!” și am intrat la Căpitanu. Nu a mai urlat la mine să ies afară. I-am explicat pe îndelete, foaie cu foaie din dosar, ce miniștri de la București semnaseră, l-am arătat copiile scrisorilor pe care i le trimiseseam lui și l-a care nu ne-a răspuns. L-am rugat să ne răspundă la ele acum, pe loc, și i-am dat un pix.

- Au fost adresate chiar către dumneavoastră. Puteți să scrieți rezoluția ici-șă. Și mă duc imediat să le dau mai departe la subalternii dumneavoastră de la fabrică. E nevoie să antedatăm rezoluția? Care modele de camioane considerați că ar fi cele mai potrivite pentru caravană? Cam în câte zile vor fi gata camioanele?

Nu zicea nici păs. Stătea și asculta, ca lemnul, cu capul plecat. Capul plecat sabia nu-l taie. Așa să credeți dumneavoastră. Ba îl taie. Mă uitam la ceas, cum să mai lungesc prezentarea dosarului, a dificultăților cu obținerea camioanelor și cum se va desfășura caravana prin Africa. Repetam cam aceleași lucruri și l-am asigurat că el era persoana cea mai competentă să ne obțină camioanele și să definitiveze astfel proiectul cu caravana, obținându-le el însuși, prin relațiile pe care le avea la fabrica de camioane. El, care nu mai avea nicio relație acolo. Așa e când tai cuiva capul cu fereastră.

- Asta o să vă asigure un demaraj glorios, în noua dumneavoastră funcție aici la noi, spre gloria exportului nostru și a prestigiului României în lume.

Să nu ziceți că sunt sadic. Ca dovadă, m-am plictisit, am ieșit și l-am lăsat să fiarbă în suc propriu. Florescu m-a întrebat din ochi, iar eu i-am răspuns tot pe mutește, ca să nu audă Căpitanu, dacă trăgea cu urechea la ușă. Mi-am reluat lectura ziarului Scânteia, iar cei ce își citiseră ziarul, își învârtteau degetele mari, morișcă. La câțva timp după asta, iese Căpitanu din debara ca un glonț, nu zice nimic și pleacă. Peste câteva minute, vine Munteanu, se uită la Florescu și zice:

- La loc comanda!

- Uff! a răsuflat ușurat Florescu făcându-și cruce cu vârful limbii în gură de trei ori.

CONTINUĂRILE ȘI PLIMBĂRILE UNEI INTELECTUALE

Lucian-Zeev HERȘCOVICI

Recent am văzut o carte cu titlu special: „Eppur si muove... și totuși continuă”, de Veronica Rozenberg. Cartea a apărut la editura „Smart” din București, la sfârșitul anului 2019. Titlul mi s-a părut interesant și m-a

făcut să vreau s-o citesc. Nu orice carte primește drept titlu o frază atribuită lui Galileo Galilei. Deși nu știm dacă marele învățat renaștient a făcut această afirmație, sau fraza i-a fost atribuită și a creat o legendă, devenită clasică. Preluată de autoare, ea reflectă realitatea imediată, din viața acesteia.

Veronica Rozenberg este un personaj interesant prin ea însăși. Matematiciană, informaticiană, doctor în istorie, ne oferă acum un volum de proză, care cuprinde povestiri, amintiri, însemnări de călătorie, cronici, reportaje, publicistică. Inițial, ea a avut o copilărie fericită. Unica fiică a unor părinți cu situație materială bună – tatăl, fost ilegalist, economist care reușise în profesie, funcționar superior în Ministerul Comerțului Exterior al României în anii 1950. Prietenă cu alți copii, în general din familii bune, din cartierul bucureștean în care locuia.

Dar în anul 1961, atunci când avea vârsta de 9 ani, a început suferința. Tatăl a fost arestat și condamnat la 15 ani muncă silnică, în cadrul procesului Românoexport. Vina? Nu a fost dovedită. Era perioada în care statul comunist decisese să se debaraseze de funcționarii superiori evrei din Ministerul Comerțului Exterior, chiar dacă aceștia erau buni profesioniști și să angajeze alții mai tineri, români neaoși, membri de partid devotați regimului, chiar dacă insuficient calificați...

Faptul a marcat-o pe autoare pentru toată viața. Restul copilăriei și adolescența le-a trăit tristă, împreună cu mama ei, știind că tatăl este arestat. A urmat liceul, apoi facultatea de matematică a

Universității din București, pe care a absolvit-o în anul 1975. În același an ea a emigrat în Israel, după intervenția avocatului evreu american Jacob Melitz pe lângă senatorul evreu american Abraham Ribicoff. Nici nu se putea altfel: tatăl, eliberat din închisoare în urma unei grațieri, avea de plătit o sumă de bani imensă ca „datorie”.

Părinții au putut veni în Israel după un număr de ani, atunci când „datoria” tatălui a fost preluată de statul român. Stabilită la Haifa, Veronica Rosinger, devenită Rozenberg prin căsătorie, a lucrat în domeniul IT. Ulterior a decis să scrie o teză de doctorat despre procesele din Ministerul Comerțului Exterior al României, în care fusese implicat tatăl ei. Doctorat pe care l-a terminat cu succes. Era și dorința ei de a ști ce s-a întâmplat, care erau faptele care i-au lovit copilăria, adolescența și tinerețea, care au distrus cariera și viața tatălui ei. Cu o răbdare rar întâlnită a cercetat arhivele românești pentru a afla realitatea. Atât pentru teza de doctorat, cât și pentru ea însăși. Lucru pe care îl înțelegem și din această carte: dintre călătoriile ei în afara Israelului, câteva sunt în România, pentru a cerceta arhiva CNSAS. Dar chiar și în aceste condiții ea își continuă viața, scrie, citește, se bucură de familia ei, frecventează concertele, călătorește în străinătate în locuri depărtate, iubind turismul.

În Spania, Franța, Anglia, Germania, Suedia, Țările Baltice, Polonia, Italia, Chile, ba chiar și la Polul Nord, „în căutarea lui Fram, ursul polar”. De la începutul prefeței, ea afirmă: „Volumul a cărui deschidere încerc s-o fac prin cuvintele care urmează a fost elaborat într-o parte cu totul specială a vieții mele, începută atunci când nu am mai putut face parte din lumea activă și am încercat să-mi creez o alternativă în care să pot simți că mă aflu încă pe meleagurile acestei vieți”.

Volumul este împărțit în „Povestiri” și „Însemnări de călătorie”. De fapt, distanța dintre aceste două părți ale cărții nu este mare. Povestirile includ amintiri din copilărie, precum și întâmplări din viața autoarei și a prietenelor sale, ca și descrierea unor oameni și locuri din Haifa, orașul ei. Ea nu se oprește la descrierea scurtă a unor fapte din prezent, ci caută legătura în trecut. Personajele descrise, reale, sunt menționate cu inițiale sau prescurtări. Dar autoarea le reunește cu alte personaje, din trecut, comparând și povestind. Oameni care au fost, personaje și locuri pe care le-a văzut, de care a fost atașată.

Povestește cu durere despre prietene care nu mai sunt, care au trecut în veșnicie. Își amintește de „casa cu soclu de marmură neagră” de pe strada „Sf. Elefterie” din București, în care s-a născut, care „avea în față o curte plină cu pomi fructiferi”. În schimb, „aici, în Israel nu au existat, timp de ani de zile, nici cireșe și nici fructe de pădure și uite că pomi și arbuști cresc chiar în piatră, în unele așezări situate pe Podișul Golan”.

Povestind despre prieteni din copilărie, pe care i-a revăzut după mai bine de 50 de ani, în altă țară, își amintește de jocurile copilăriei și adaugă: „Copiii iubeau fructele de atunci și fructele au avut, fiecare, câte o poveste, povestea copilăriei noastre”. Unele prietene le-a reîntâlnit complet întâmplător, în vizite făcute la București. Orașul Haifa este descris uneori ca de o locuitoare a lui, alteori ca de o călătoare povestitoare care caută să vadă aspecte diferite, un oraș cosmopolit locuit de evrei, musulmani și creștini, printre care lucrători filipinezi. Toți locuiesc laolaltă și-și respectă tradițiile, sărbătorind sărbătorile împreună.

În privința „însemnărilor de călătorie”, ele nu simple jurnale scrise la fața locului. Sunt amintiri și povestiri, pe care autoarea le scrie după întoarcerea acasă, la Haifa. Călătorii făcute în perioada 1990-2018. Descriind un loc, ea introduce amintiri asupra unor prieteni, împreună cu care a călătorit sau pe care i-a vizitat, Prieteni vechi sau mai puțin vechi, dar buni. Precum și prieteni noi, pe care i-a cunoscut și i-a făcut în decursul călătoriei. Dar și prieteni care nu mai sunt, de care își amintește cu dor și drag. De aceea, însemnările ei de călătorie pot fi considerate și povestiri, însoțite de aspecte de reportaj și cronică.

Memoria durerii este prezentă la autoare tot timpul. Atunci când vizitează lagărul de la Auschwitz își amintește (din povestiri) de rudele ei care au fost uciși acolo. „Auschwitz, care nu poate, nu are voie să fie uitat”. La Frankfurt vizitează cimitirul evreiesc. Acolo ea caută mormântul prietenei ei Irina: „Când vin aici, mă podidește jalea în suflet la ceea ce a rămas după Irina, jalea și tristețea sunt nesfârșite, foarte greu de descris în cuvinte, căci nimeni nu m-a iubit, înțeles, și nimănui nu i-a păsat de mine precum a făcut-o Irina mea dragă”. Tot acolo, la cimitirul evreiesc din Frankfurt am Main, ea își amintește de vizita la mormântul lui Jack Melitz, de la cimitirul evreiesc din Bridgeport, Connecticut, avocatul care a ajutat-o să obțină aprobarea de plecare din România.

Autoarea este romantică și totodată nostalgică.

Dar memoria durerii este resimțită cel mai puternic atunci când ajunge la Aiud, locul în care se afla blestemata închisoare comunistă: „*Amintirile copilăriei și ale adolescenței mă copleșesc în valuri uriașe. De la prima tabără din copilărie, la Posada, după care m-a urmărit ani de zile un cântec învățat acolo, pe care l-am uitat între timp – până la vacanțele petrecute cu mama la Predeal. Doar noi două, tatăl meu fiind atunci arestat la Aiud (...) Îmi revin în minte și vizitele târzii, la orele serii, în parcul din fața primăriei orașului Predeal, în care mă bucuram să mă dau în toate leagănele, deși vârsta sau, poate, greutatea nu mi-ar fi permis (...) Nu mă gândeam atunci nici la teza de doctorat și nici la CNSAS, de care, chiar a doua zi urma să mă ocup intens, ca în fiecare din vizitele mele făcute acolo anual, din 2006 încolo.*”

Pe autoare o zguduie memoria Holocaustului la Auschwitz, precum și memoria suferinței deținuților politici la Aiud. Așa cum a simțit lucrurile ea însăși: „*Am fost la Aiud o singură dată în vizită, în timpul detenției tatălui meu, împreună cu mama. Tata a avut atunci dreptul unei vizite și unui vorbitor. Dar nu-mi amintesc aproape nimic, nici măcar revederea, și există posibilitatea ca ea, practic, să nici nu fi avut loc, dacă nu mi s-ar fi dat voie să-l văd. Tata era deja foarte bolnav, avea pe lângă hipertensiune și o boală circulatorie care nu-i permitea să stea în picioare (...) Pe ambii pereți erau trecute numele celor morți în închisorile comuniste, din diferitele lagăre de muncă sau închisori din România (...) Deși monumentul se află într-o biserică creștină, au fost cu toții comemorați: creștini, evrei, germani, cu toți în rând, cu toți martiri ai comunismului. Fiți fericiți, cei care v-ați sacrificat pentru dreptate – era scris pe frontispiciul intrării în bisericuță.*”

Dar să nu uităm și descrierile unor locuri frumoase, interesante, pitorești, pe care le-a vizitat autoarea. Ea este o iubitoare a excursiilor, a călătoriilor, a ceea ce este frumos în lume. Natură, istorie, oameni. Modul în care povestește ce a văzut ne îndeamnă pe toți să citim cartea. Mai ales acum, în perioada pandemiei, când nu putem să ne depărtăm la mai mult de un kilometru de casă...

A descoperi inefabilul – o altă modalitate de

scriere, la granița cu poezia

Cezarina ANDRONESCU

Continuare din numărul trecut

Și nu în zadar, autorul ne îndeamnă: „să ieșim din lanțul iluzoriu, s-aruncăm din suflete urâtul; spre apusul șarpelui mnemotic, pelerine, guști din ravisant, dar din zemuri cresc, apoteotic, cuști ce-nchid giganții plini de neant.” (8. **Trecerea îngerului**). El se adresează unui interlocutor necunoscut, dar, de cele mai multe ori, unui alter-ego.

În viziunea autorului, femeia iubită este zugrăvită astfel: „parcă-i o sfântă ce m-așteaptă îndrăgostită de culoare și ruga ei necunoscută mă răscolește și mă doare...” (5. **Șarpele creației**).

În același timp, poetul preferă cuvintele rare ori formele arhaice ale cuvintelor: vioare, pirogi, hinturi, carură, mandală, hurii, macru, pegră, jumoale, hiat, fruntarii, lingave, potca, etc.

Împrumutând paleta de culori de la marile spirite universale care au lăsat opere nemuritoare, cu adâncă smerenie, autorul spune: „Mă șterg pe frunte cu paleta de nori-culori din galaxie, ceva se-ntâmplă, o, Cezanne, Da Vinci, tu Brâncuși, Rodin, de ce îmi faceți asta mie, se mișcă șevaletul parcă ori eu visez, ori fata-nvie, în jur curg doar culori ondine din spații – fulgi de păpădie – pulsari și nove, stele oarbe de-această grea neasemuire și toate mă ating c-o boare ce pare că ar fi iubire...” (5. **Șarpele creației**).

Cum altfel, când autorul își închipuie Raiul cu chipul Poeziei.

Și aici se întâmplă minuni, cum numai în poezie se pot întâmpla: „îngerite merg la râu călare ca să spele praful îngeresc”; „îngerăși de-o șchioapă suflă-n naiuri melodii cu aripi violete”; ș.a.

Este extraordinară fuziunea dintre elementele abstracte și cele concrete, la un moment dat acestea trecând dintr-o stare în alta. Personaje mitice alături de mari artiști universali, apar în același context, așa cum sunt: Prometeu și muzicianul André Rieu cu vioara lui: „apele se dau în lături, calde, albiile ne răsuflă greu, iar nelișiștea din fericire roade că rămâne numai Tu din Eu.” (8. **Trecerea îngerului**). Aglutinări de neimaginat populează paginile cu figuri de stil neobișnuite, într-un rai migălit ani de-a rândul: „Regi de mătase, primari de gând,

prelați ai muzicilor și curteni-filozofi șopteau rugi, rosteau poeme, legau eșarfe de mătase de băierele cerului, într-un cuvânt dădeau strălucire până și colbului de pe drumuri.”

Călătorul nostru înțelege pilda – Raiul se află în cel ce îl imaginează și îl dorește - și se alătură înaltei adunări de prelați ai muzicii și poeziei, academicieni în poeme, doctori în zâmbete, arhitecți de văzduhuri înalte, dirijori ai Ideii. Aceștia puseră toți mâinile pe creșterul lui rostind o formulă magică și îl declarară Poet.

Președintele înaltei adunări desenă îndată pe nisip jurământul noului-admis în Senatul Poeziei și îl puse să rostească tare, să se audă până în amintirea turnului din Babilon: „Eu, cel ce am primit viață, voi da viață, flacăra olimpică dusă mai departe. Eu, cel ce am primit lumina, voi lumina țâșnile tenebrelor și mințile semenilor. Eu, cel ce am visat Raiul, jur că voi lucra pentru Rai aici, pe Pământ. Așa să-mi ajute Raiul meu!” (6. **Căutând Raiul, dai de Poezie**).

Și tot aici, autorul se declară: „...eu, cetățean din Țara de Poezie”.

Inefabile, delicate, înmiresmate, prozele poetice din această carte dezleagă băierele sufletești în timp ce „muzica suie pe pereții casei sufletești” (8. **Trecerea îngerului**).

Fragmente de versuri încorporate în proze: „nori de lună vânt cădelnițau”; „din cioburi de uitări stelare se treziră zeii din Olimp”; „roți de stele albe ca de gală; vergi de bice atârnav de loitre, vinuri grele tot țâșneau din osii, beznele de cai n-aveau copite”, etc.

Fantezia prodigioasă îl conduce pe autor dincolo de lumea reală, născând imagini mirifice: „Lunecă pe margine de tușuri psihedelice fantasme și contururi, desenează-n gând alunecșuri și aici, și dincolo, și pururi, setea albă-n clătinări de ape, răcorind, pe frunți de împrejururi, alburii pline de ce-ai vrut avea și-acuma parcă o să-ți scape. Jubilând în spume de toast, visătorul vieții lui apucă să îmbrace țolul isihast ce-i tivit cu lunecări de ducă și, orbit de visul cel mai cast, parcă are-n sine o poruncă – să iubească mai curat și vast întunericul pe care îl aruncă.” (8. **Trecerea îngerului**).

Candoare, frumusețe, reflecție, inedit. Toate acestea sunt „Reparații în dar” aduse nouă, la ceas de ghiociei răsăriți din zăpadă.

Și totul devine magic: „o lumină-i trupul tău, tu dai din preaplin, fotonii când îi scuturi, cum pășești, cum se-ntinde-un rai de miresme-n jur și de săruturi. Curg petale din gânduri de frunți moștenite tandru a ninsoare, tu respiri doar înălțări de munți, cu privirea-nvălui a-ndurare. Primerit în togă de cristale, plutești lin, purtat în car de fluturi, cu foșniri de seve vegetale, să te scurgi topit în absoluturi.”

Și încă o mostră de inefabil, de data aceasta asumată, la persoana a I-a:

„Fântâni, rostiri de cântec și răcoare, pe frunți de ape puse la păstrare, mă-ntorc în albi, voi turnați candoare în amforele lumii zâmbitoare. Din clic în clic vă limpezește-o vină că m-ați iubit mai mult decât pe îngeri și dacă-n taină mă chemați la cină, voi veți cunoaște și atunci când sângeri; vă mulțumesc și vă închid în iriși, în flori de amintiri ce o să duc cu mersul meu fluid în nesfârșire, dacă acolo, să ajung, apuc. Din slava mea de cântec botezat în undele din care-ați răsărit, eu, gândul vostru luminat, eu, sunet-crin din liniște trezit, declar că-s fiul vostru lin făcut din cântec și din rugă, beția furișată-n vin de clarvederile carmin, credința mea mereu e-o fugă. Nu plec prea gol, ci duc preaplin în taina razei călătoare, inger ieșit din om divin, un taifun închis în floare. Voi, ape blânde, îndurare!” (8. **Trecerea îngerului**).

Adeseori, scriitorul vorbește în parabole care trebuie citite cu luare aminte și descifrate: „Un lucru-i sigur; după viață, acolo-i moartea mai frumoasă”; „Mă duc acum, am multă treabă, un inger nu prea lenevește, doar pe pământ unul asudă și altul numai îl privește. De tot ce n-are omul grijă, un inger sigur se-ngrijește...” (8. **Trecerea îngerului**).

Foarte interesantă este și includerea într-o proză a Heruvimilor: „Se întâmplă ca în legende, iară, să se arate nouă heruvimii, cu frunți de șoaptă și pășiri de rouă, înviorând pridvoarele luminii în care noi, fahirii, vinovat, ne-am fi jucat ascunselea cu crinii, dar când pășiră, ne-am și luminat” (9. **Heruvimii**). De notat aici, transfigurarea omului în inger-heruvim, un alter-ego, de întrezărit doar în oglindă.

De fapt, întregul volum e o călătorie inițiată spre începuturi, spre Creație, de la om la celelalte ființe supranaturale, cum sunt îngerii, care se află foarte aproape de Dumnezeu. E un drum străbătut invers, de jos în sus și nu cum ne-am desprins odinioară din înalțuri, spre a coborî și a ne îndepliniri misiunea pe pământ. E ca o întoarcere a lui Adam în Paradis, după o infinitate de ani de la Cădere.

Originală, de asemenea, este și ortografierea unor substantive și verbe în manieră proprie: gândirile-gândurile, vindecul-vindecarea, etc.

Și iată un sublim cântec-rugă de heruvim: „lumină lină, inger de opal, atinge-mă cu al tău rod pe frunte și apă fă-mă, limpede cristal, și tină fă-mă, înălțare-n munte; tu du-mă-n susuri să mă spăl în mir și du-mă-n jos să mă-nfășez în fruct, să șterg apusul dintre amintiri și să mă curgi prin guri de apeduct. Culeg din rouă chipul înălțării cu buza nouă înroșită-n zori și-n clipa-n care ceru-vă-ndurări, la fel voi fi ca-n ziua însurării. Senin primește-n tine omul floare și pâinea lui frământă în cristal și dacă cer chiar ție îndurare, îți dau un suflet și te rog, tu ia-l” (9. **Heruvimii**).

Fascinată poveste este și revolta oamenilor împotriva lui Dumnezeu și invocarea lui Zeus, care le-ar fi permis orice, chiar și păcatul îmbuibării (10. **Trezirea zeilor**). În opoziție cu filozofii, regii, trubadurii, figura acelui poet „nici tânăr, nici bătrân” care „pregătea de denii copilașii și roșea la ouă de păun”, mijlocește iertarea smintiiților care nu știu ce să ceară.

E limpede că autorul cunoaște mitologia foarte bine și așază față în față Divinitatea, Sfânta Treime și cohorta zeilor invocați de oameni mai curând decât Dumnezeu cel adevărat. E veșnica luptă biblică dintre cei care se închinau zeilor și profeții și poporul credincios, care aștepta venirea lui Mesia.

Forțele Răului în fața Forțelor Divine. Poetul se face Vocea Binelui și a Adevărului. După înfrângere, zeii se retrag „în lumi de mit, obscure” (10. **Trezirea zeilor**). Acesta este o foarte frumoasă poveste în versuri despre confruntarea dintre Bine și Rău și triumful Binelui.

Și un mesaj al autorului care-l definește în manieră proprie: „Peste ferestre vă lipesc bilete cu invitații pentru Paradis, în mine-adoarme istovit Adam, iar eu, cel treaz, nu sunt decât un vis și mâini, să mângâi, uite, nu mai am; înlănțuit de raze, tot v-am scris” (12. **Înlănțuit de raze**).

Desigur, nu se pot cita toate imaginile remarcabile, grele de sens, ar fi și imposibil, destul să gustăm câte puțin din ele, spre poftirea și a altora.

Fiecare din cele 22 de texte poetice în proză constituie chintesenta unui întreg volum, cu condiția să ai răbdare să le parcurgi.

Suculente, pline de must și sevă de stejar, dătătoare de puteri magice, aceste mici povestiri conțin atâta prospețime și atâta aer cât încap în inima omului.

Ele sunt construite cu mijloacele de expresie ale poeziei și prozei moderne, sunt foarte muzicale și abundente în imagini superbe care-ți lasă în suflet urme luminoase. Faptul că sunt scrise la hotarul dintre poezie și proză poate fi o provocare pentru cititorul obișnuit cu acțiune, dialog, intrigă și un final fericit. Acestea sunt proze de stare, de atmosferă. Nu le poți citi decât dintr-o anumită nevoită de liniște, pace interioară, relaxare și nicidecum grăbit, circumstanțial, făcând și alte lucruri în același timp. Sunt proze ale răgazului și pauzei din hărmălaia lumii cotidiene. Nici întoarceri în trecut, nici priviri spre viitor, sunt prozele prezentului continuu care-ți conferă stabilitate și durată.

În aceste povestiri fără subiect te poți reflecta și regăsi, așa cum ești. O dată intrat pe tărâmul acestor alcătuiuri, vrei să te odihnești și să rămâi un timp, pentru că ele sunt frânturi de eternitate.

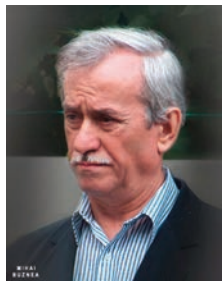
Nimic nu te împiedică în desfășurarea propriei imaginații și realizezi că poți construi propria lume, departe de cea reală în care simți că te sufoci adeseori în deznădejde și neputința de a ieși demn și curat ca-n primii zori ai unei zile de mai, când totul miroase a crud și a parfum de duminică și te simți invadat de culoare. E o stare atât de rar întâlnită!

Pe Alensis De Nobilis îl recunoști după acest stil propriu, inconfundabil. Puțini scriitori abordează această manieră de scriere, tot mai setoși de acțiune, zgomot, violență.

Și cine are curajul (citește: șansa!) de a citi un asemenea volum, va căuta pe toate căile, autorul, fiindcă setea de frumos îl seduce definitiv.

Să-i dorim autorului cât mai multe asemenea apariții, spre desăvârșirea drumului său spiritual, atât de inedit.

GAIȚELE

Mihai BUZNEA

Crrrrr crrruuu crrrrr crrruuu
crrrrr crrruuu... onomatopeiele-
triluri ale unei păsări foarte
cunoscută și îndrăgită de pe la noi.
În termeni științifici i se spune
garrlus glandarus, popular a fost
botezată gaiță, pentru ca

televiziunea să o consacre drept moderator de emisiuni gen talk show. Specia este, așadar, una singură, dar varianta originală, cu cioc și limbă, aripi și gheare și înzestrată cu o voce capabilă să imite ori să reproducă cu virtuozitate mai toate trilurile de păsări, a clonat varianta modernă a cuvântătoarei cu două picioare și o gură cât melița programată să bată orice recorduri în materie de sporovăială. Verișoară cu corbul și împodobită cu un penaj multicolor, pasărea numită gaiță a fost blagoslovită, mai dincoace, nu se știe de cine (doar bănuim) să-și împartă gloria de limbuție cu suratele ei din codrul teletembelizării, care rubedenii născute prin eprubetele-minune ale laboratoarelor și studiourilor tv sunt programate să se dea în spectacol (sau în stambă, spre a fi mai expliciti) reconvertind vechea zicere a baladei populare în versuri: „...de trei zile-ncoace, gura nu-i mai tace”.

Gaița vorbitoare, uzurpatoare a gaiței cântătoare-cârâitoare, a devenit, de-o bună bucată de vreme, o prezență diurnă în fiecare dintre casele noastre. Televizorul și telecomanda sunt ușa și cheia care îi deschid accesul. Vine și nici că se mai dă plecată. Dacă diminețile și le rezervă pentru a-și drege glasul hârâit de revărsările verbale ale zilei precedente, dar și pentru a-și stabili repertoriul curent, de pe la orele prânzului celui de mijloc și până spre miezul nopții se dă într-un spectacol perpetuu de sunet și lumină, presărat doar cu mici pauze pentru a-și trage sufletul ori pentru a mai schimba ceva-ceva din tonalitatea diapazonului, dar fără modificarea liniei melodice a partiturii. Care rămâne, astfel, pe lungimea de undă „bate apa-n piuă”. Întrucât gaița-moderator tv le știe pe tot și toate, nimic din ce ne alcătuiește existența diurnă nu-i este străin: de la nemurirea sufletului, amintirile despre viitor, efectul razelor lunii asupra cheliei, tratamentul revoluționar al hemoroizilor sau/și ultima năzbâtie în materie de politică „pas cu pas” a locatarului de la Cotroceni ori ce vrăji a mai făcut tandemul struțo-cămilă liberalo-democrat. Gaița policicălitoare nu știe, nu poate și nici nu vrea să-și pună frăie gurii.

Talentul ei gen „toacă gura” vine din butonul microfonului, cu care-și interzice și pune la punct interlocutorul(ii) dacă nu-i convine cât și ce glăsuiesc aceștia. Ei îi place să se asculte, chiar dacă riscă (și o pățește cel mai adesea) să cadă în păcatul logoreei. Al vorbelor lipsite de idei și conținut. Este maestră în a vorbi discuții, mai mult e pe lângă, decât pe subiect. Îi toacă gura precum pietrele de moară la măcinat porumbul. Își etalează din plin talentul, e deopotrivă scenarist, regizor și interpret; un talent preluat, dar cizelat și modernizat, de la garrlus glandarus. E flecară, guralivă, limbută, palavragioaică, se ține scai de ideile – puține și proaste, pe care însă le susține cu tupeul cu care se crede că stă pe o cracă-două mai sus decât cea pe care i se află interlocutorii. Cu alte cuvinte, o persoană (femeie) care vorbește mult și fără rost (am citat din definiția științifică a speciei), preocupată nu de receptivitatea și interesul telespectatorului, ci de ratingul emisiunii. Vezi, Doamne, ce bună (cârâitoare) sunt!

Atoateștiutoare, se crede ea, e departe de a-și da seama de un adevăr simplu ce-i stă la îndemână, ascuns doar de smocul de pene coafate ce-i împodobesc fruntea; anume, că suferă de o maladie degenerativă cronicizată – diareea verbală. Care nu se tratează cu imodium. Suferă, în timp ce tratamentul îi e la îndemână: microfonul. Luați-i-l, sau tăiați-i legătura, și-o să vedeți cum se lecuiește!... Cum nu mai bate câmpii, rătăcită pe arătură.

Musafir nepoftit, dar tupeist, iese pe ușă dacă-l dai afară, dar reintră pe fereastră prin mijlocirea antenei parabolice sau a cablului tv. Cerându-ți pentru acest favor nu doar ascultarea, ci și un contracost abonament. Asta-i pasărea cuvântătoare. Dacă, din sumarele descrieri de mai sus, veți recunoaște pe una, sau pe mai multe dintre moderatoarele talk-show-urilor de la diversele televiziuni precum Antena 3, România tv, Realitatea tv ori B1 tv, să nu vă lăsați induși în eroare de aparențe cum că ar fi vorba doar de simple coincidențe, spre a-l cita pe cunoscutul dramaturg Paul Everac.

Această sumară și relativă portretizare a Gaiței – în cele două ipostaze de specimene – cântătoare-cârâitoare și vorbitoare-cicălitoare, ar fi și mai orfană dacă nu am repune pe ascultare și vizionare celebra piesă cu același nume a nu mai puțin celebrului Alexandru Kirițescu, văzută și revăzută în montări și interpretări de excepție avându-le printre protagoniste pe admirabilele Leopoldina Bălanuță, Tamara Buciuceanu, Ileana Stana Ionescu, Coca Andronescu și ale altor gaițe-actrițe de o mare notorietate. A încerca să le pui alături de gaițele-talk-iste ar echivala cu un sacrilegiu mediatic sinonim cu o simfonie interpretată la fluier.

COLAJ LIRIC

Poezia Săptămânii ITHACA

Fuga morții *

(Coronavirus)

lui Donald Trump, Boris Johnson,
Jair Bolsonaro...

Moarte, te bem,
te bem din ochi,
te bem din urechi,
zilnic te bem.

Morți,
nu ne rămâne timp de rămas bun,
nu ne rămâne timp de săpat gropi

Conducătorii calea ți-au așternut-o
cu prefăcătorii și cu minciuni

Moarte, te bem,
te bem din ochi,
te bem din urechi
zilnic te bem.

*Fuga morții, după poezia cu același nume
de Paul Celan, dedicată evreilor omorâți
Germain Droogenbroodt

Traducere: Gabriela Căluțu Sonnenberg

Amintirile nu aparțin nimănui

pentru M.P.

O prietenă i-a povestit
că în clipa în care intrase în biserică
siciul surorii,

„tocmai în acea secundă” o rază de
soare
din cerul (era primăvară?) până atunci
înnoat
a despiciat naosul în două.

Ieri (după câțiva ani), într-un alt loc și
un alt oraș,
întâmplarea i-a revenit brusc în minte
atunci când
biserica luminată (de lumânări,
candelabre, soare de vară)
s-a întunecat dintr-o dată în miezul zilei
— trecuse un nor —
„exact în momentul” în care discul
albicios
era înălțat peste potir și înspre cupolă.

Unde va ajunge peste câteva zile
această amintire?

În zona intermediară și comună,
unde va în lume
în care sufletele își lasă rămășițele;
dar, din când când, căindu-se,
se-ntorc pentru o clipă.

Paolo Valesio, Italia (1939)

Traducere: Germain Droogenbroodt —
Gabriela Căluțu Sonnenberg

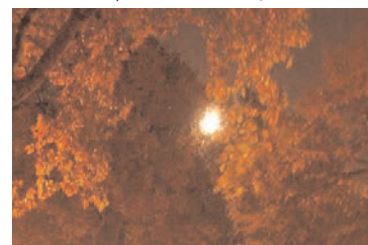
Suflare

În acea depărtată
suflare din adâncul inimii
își recunoaște fiecare om
propriul destin.
Visul cel mai oprit:
ideea unui infinit
fie el chiar și cotidian,
lăsat în voia
corpului iubirii.
Predat, întemnițat,
pentru a-i păstra neatinsă

aroma,
scăzut din neantul
ținut între coapse
îndelung, fără rost,
ca apa
care se prelinge, oricum,
din mână.

PAOLO RUFILLI, Italia, 1949

Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțu Sonnenberg

Corona

Din mâna mea toamna frunza și-o
mănâncă: suntem prieteni.
Din nuci cojim timpul și le învățăm să
se ducă:
timpul se întoarce în coajă.

În oglindă este duminică,
în vis se doarme,
gura rostește adevăr.

Ochiul meu cată spre sexul iubitei:
ne privim,
ne spunem ceva întunecat,

unul pe altul ne iubim precum luna și
memoria,
dormim ca vinul în scoici,
ca marea în jetul de sânge al lunii.

Îmbrățișați stăm în geam, ei ne văd de
pe stradă:
e timpul să se știe!
E timpul ca piatra să se dedea
înfloririi,
neliniștea să bată o inimă.
E timpul să se facă timpul.

E timp.

Paul Celan, Cernăuți-Paris (1929 – 1970)
din „Mac și memorie” Editura Suhrkamp

ODĂ, MĂRIEI SALE, SFINXUL

Ion Iancu VALE

„Poarta Bucegilor”, (orașul Bușteni), ni s-a „deschis”, în acel glacial 28 noiembrie 2013 (zi în care, după cum se știe, în fiecare an, deasupra Sfinxului românesc, Soarele creează o piramidă energetică) asaltată de ceață și de un vânt înspicat, supărător.

Deloc încântați, dar nu dezarmați, împreună cu minunatul meu prieten, profesorul Gheorghe Valerică Cimpoca, am pornit către Sfinx survolând pădurea imensă și înzăpezită de conifere, pe care o ghiceam și pe ea înfrigurată.

Cabina urca în zumzetul sacadat al rolelor ce o antrenau pe cablurile groase de oțel, plină de turiști. Cu toții ne gândeam temători, la ce ne așteaptă acolo sus pe platoul Bucegilor, când, ca la un semnal magic, aproape de penultimul stâlp al telefericului am intrat, parcă, într-un alt fel de spațiu. Cerul s-a luminat brusc și soarele a năvălit în interiorul cabinei printr-o puzderie de săgeți calde, binefăcătoare, producând în interiorul glacial, instantaneu, un murmur general de neașteptată și plăcută surpriză.

Ieșind din stația telecabinei, am pornit voinicește și în liniște la drum, singurul zgomot care ne însoțea fiind, scârțâitul zăpezii sub bocancii noștri. Înaintam fără grabă, dar eficient, munteneste, în pofida ranițelor ce le purtam în spinare.

La un moment dat am zărit cușma dacică a Sfinxului, relevându-i-se în continuare, pas cu pas, pe măsură ce înaintam, profilu-i grav, hotărât și tainic.

După ce am depășit Babele, ne-am oprit, în sfârșit, la câțiva metri de megalitul impunător, misterios, controversat și unic. Eram lângă Sfinx și era cald, bine și o pace ca de început de lume. Vântul adia aici, blând și soarele dogorea ca vara, scânteind feeric în zăpada ce

acoperea întinsurile, munții și văile, tronând majestuos din înaltul cerului imens, transparent și albastru.

Mi-am scos fularul și căciula năpădit de senzații vechi, răvășitoare, (de om al muntelui și prospector geolog, de poet născut, convins, și loial) ce le credeam atrofiate de mediul nociv, otrăvitor al „civilizației” citadine, în care rugineam de peste două decenii, și care mă năpădeau, iarăși, aproape fluide.

Duhul Muntelui era din nou, cu mine și în mine, și îl simțeam în creierul și în inima mea frumos, mândru, invincibil etern și patern.

Noi cei, veniți din Cetatea Chindiei, am fost printre primii care am ajuns la Sfinx, dar pe măsură ce timpul trecea se adunau tot mai mulți oameni, veniți de cine știe unde, bărbați și femei în vârstă, tineri și copii. Am văzut printre ei și câțiva invalizi și am admirat performanța acestora de a fi ajuns în acest spațiu.

Fiecare și-a căutat un loc, s-a așezat, s-a întins cu fața în sus, ori pur și simplu a rămas în picioare, contemplativi și răbdători.

Fiecare privea spre Soare, spre același Soare pe care, dincolo de Timp, îl scrutează și Sfinxul, fără conținere.

Dar, mai ales, fiecare tăcea cu gândurile cu problemele și cu dorințele lui. Se tăcea, ca într-un templu sacru.

Cineva îmi spunea că „O rugăciune adâncă înseamnă o tăcere adâncă”. La un asemenea moment eram martor acum, în acest templu natural fără coloane, ziduri ori acoperiș și în care nimeni nu vocifera, nimeni nu perora.

Și, Doamne, câtă diferență între fiestele de import, procesiunile sau demonstrațiile zgomotoase, impregnate de vulgarități, chiote, vaete și lozinci ipocrite (cu care, cotidian, suntem bulversați din ce în ce mai des și pe multiple căi) și această odă, mută de adulație închinată sincer și cu speranță, deopotrivă Creatorului, Soarelui și lui Sfinxului...

La plecare, într-un impuls de moment, am dislocat, de la baza magicului și sfânt conglomerat, câteva, mici, fragmente de rocă (din care am dăruit și tovarășilor mei de drum). Un domn distins și alb în cap, văzând acest lucru, m-a apostrofat zicându-mi cu reproș „Ce ar fi dacă ar proceda la fel, toți, care vin pe aici...?”

Nu am făcut nici o remarcă, am bâiguit doar, vinovat, câteva cuvinte neinteligibile și pe loc am parafrizat, în gând, o „rugă” foarte cunoscută nouă, românilor: „Sfinxule, Măria Ta/ Te rog nu te supăra/ Dacă-ți iau o piatră, ție/ Sacră pavază să-mi fie/ Cât trăiesc, și-n veșnicie!”

Și sunt sigur că Măria Sa, Sfinxul, nu s-a supărat pe mine.

Târgoviște, 3 ianuarie 2014

CONSPIRAȚIA WANNSEECOV

19

Roni CĂCIULARU

Ah, Doamne!, cum de-ai creat atâtea minunății ale lumii?! Și cum de-ai împletit binele și răul, făcând să apară printre noi, pe acest pământ, ticăloși și otrepe blestemate. Unii pot fi chiar foarte inteligenți, iscusiți și ordonați. Foarte capabili. Dar... și capabili de orice!

Aceștia sunt chiar superiori nouă, majorității oamenilor; dar sunt superiori până și fărămei de nelegiuire pe care o avem, fiecare, în noi. Ai fost darnic, Doamne, cu ei chiar și în josnica lor egoistă și agresivă! Le-ai dat de toate, și i-ai făcut din buni răi. Vorbim de răutate organizată, limpede și conștientă...

Stau în balconul casei mele, refugiat comod, încercând să uit de Corona și să-mi fac viața mai cu sens, pe cât se poate... Îmi amintesc de o excursie pe care am făcut-o în Germania... Cuvintele de mai sus mi-au apărut gândindu-mă la niște nemți... I-am văzut, la ei acasă. Mi-am purtat pașii prin mai multe orașe de-ale lor. Refăcute, curate și cu viața lor ordonată și corectă. Urmele războiului mondial sunt în muzee și pe monumente. Fără îndoială el este și în memoria celor care mai trăiesc, fiind, se-nțelege, la o vârstă înaintată, dar nu fără amintiri.

La Muzeul ororilor zguduitoare pe care ei, nemții, le-au făcut neamului meu, am văzut o scenă care mi-a rămas ca o nevolnică apăsare. Eram pe holul de la intrare. La un moment dat intră, în ordine și fără prea mult zgomot, o clasă de tineri de la o școală berlineză. Intră profesorii, apoi elevii. Merg încet, pe două sau trei rânduri... Dar din aceste coloane ordonate, se desprind, când unul sau doi, când doi sau trei, care rămân pe hol. Se grupează tot în liniște, vorbesc, râd, se bucură de ce își spun, apoi, când toți

au dispărut în tenebrele evocărilor moderne ale grozăviilor criminale din trecutul recent al omenirii, doi și-au scos o tablă de șah și au început să joace. Alții continuau să glumească și să râdă, încet, fără să atragă atenția... Chiuleau.

Ei bine: asta-i tot. Și pentru mine e prea destul. Aproape un sfert de clasă rămăsese în afara ororilor comise de părinții sau bunicii lor. Încerc să mi-i imaginez pe tinerii ăștia peste un număr de ani, când vor fi oameni maturi. Încerc să mi-i imaginez, dar n-am curajul, căci sunt sigur că gândul meu de-acum, mă duce pe căi de amintire și evocare. Știu că n-am dreptate, că sunt și eu, în felul meu de-acum, sunt rău și-i văd în fapte care nu sunt ale lor. Apoi mă gândesc la genetică, dar și la educație...

Corona cred că-mi strâmbă gândul. Va trebui să lucrez din nou cu mine!... Și iată-mă la Vila Wannsee. Undeva lângă Berlin, pe malul lacului cu același nume. Vara, berlinezii vin să facă plajă și să se bucure de soare și apă, undeva, tot pe malul acestui lac Wannsee. Se recrează și în pădurea Duppel, de aici. Dar iarna, lacul e, uneori, înghețat.. Eu am venit la Vila Wannsee, renumita vilă a „Soluției Finale”. Vilă? Ce vilă?! Este vorba de un adevărat palat, cu camere luminoase și elegant. Curățenie desăvârșită. Ordine. Fiecare amănunt - pus la punct, cu atenție, cu grijă și exactitate. Totul - la locul lui! Așa era și Atunci, în 1942 (când eu aveam 3 ani!).

Era în ziua de 20 ianuarie. Cu câteva săptămâni în urmă, nemții serbaseră anul nou. Mașinile rula acum una după alta. Ofițeri de înalt grad german, coborau, își îndreptau ținuta impecabilă. Cizmele străluceau, călcând un pic pe zăpada subțire. Înăuntru - cald, plăcut, aerisit. Ordonanțe. Majordomi. Sunt și câțiva civili. Eychmann s-a îngrijit de tot ce trebuie. A creat o atmosferă de perfecție și bunăvoință. Cald și calm, pentru gândire rece și concentrată. Propice pentru luarea unor decizii care, de fapt, fuseseră prestabilite. S-au adunat aici personalități importante ale SS, ale partidul nazist, ca și de la diverse ministere.

Oaspeții sunt invitați la un bine asortat mic dejun. Nu a lipsit un coniac de calitate superioară, nici un vin deosebit. Masă bogată, frumos ornată. Acum, bine și cu măsură aranjați, mai schimbând o vorbă, cei din această elită se îndreaptă spre sala de întrunire.

Am fost acolo! Și m-am cutremurat. Am auzit voci. Am auzit grozăvii de nedescris, rostite calm și înțelept. Pornite firesc de la axioma bine cunoscută: evreii trebuie uciși. Dar cum? Până la acel moment

istoric, evreii au fost împușcați, torturați, chinuiți în fel și chip. Asta însă nu e în spiritul german! Nu corespunde nici momentului în care se afla Războiul. Trebuiau omorâți mai mulți evrei, mai ordonat, și trebuia să fie totul sub control. S-a stabilit și s-au jalonat măsuri organizatorice pentru uciderea a 11.000.000 de evrei din Europa. Prin deportare și exterminare. Prin dislocare și tratarea lor dur și nimicitor. Scoși din case, oricum, fără a fi măcar preveniți. Să moară toți!

De aici, de la acest conac elegant și luminos, a pornit crima organizată. De aici a pornit jaful și nelegiuirea crimei împotriva umanității, având ca obiectiv principal evreii. Cuvântul lui Reichard Heidrich a fost aici ecoul lui Hitler și al acoliților săi. Dorința lor nebunească a fost ascultată și, apoi, fiecare a lucrat la executarea ei! Aici s-a discutat nu dacă, ci cum să fie organizată criminalitatea în masă. Ca urmare a Conferinței aici (15 indivizi), desfășurată într-o nefastă zi de iarnă, au fost decimate sute și mii de oameni. De aici, din această sală, în care mă aflu eu, acum, s-a a pornit și s-a dezvoltat odioasa implementare a lagărelor Auschwitz-Birkenau, Belzec, Chelmno, Majdanek, Sobibor și Treblinka.

Ceea ce au fost vorbe considerate raționale, rostite între acești pereți, a fost, de fapt, josnicia speciei umane, iar sub eleganța hainelor nemțești, colcăia răutatea omenească, de o hidoșenie nemaîntâlnită - dublată, din păcate, și de inteligența criminală, cu care hazardul sau pronia cerească i-a înzestrat pe cei de la această mârșavă adunătură; sub pedantele haine de ofițeri nemți, sau elegantele haine civile, ura și bestialitatea calculată, au lucrat și au perfectat cu atenție planurile soluției finale.

Aici, la Wannsee, s-a mai băut un coniac. Ferestrele mari dădeau impresia de deschidere spre lacul și pădurea din apropiere. Dar prin ce s-a hotărât aici, au fost uciși prin gazare, împușcare, spânzurare, ori muncă silnică, prin foamete, chinuri, schingiuri - atâția oameni, atâția bărbați, femei, bătrâni, copii. „Aduceți cerneala/ Să facem socoteala!”. Au fost exterminate, în total, 6 milioane de confrăți de-ai mei!... Iar eu umblu prin încăperile acestea, de la Wannsee, înfrigurat și cutremurat. Eu sunt în viață... Eu sunt încă, triumful vieții și, într-un fel, un simbol al continuității neamului meu... Și ca mine - atâția ! Dar mă gândesc la nepoții mei și zâmbesc, și râd ca un nebun, aici, în sala de conferințe din Vila Wannsee!...

Majordomii, ordonanțele, șoferii, personalul de

îngrijire al conacului - în alte camere. Conferința e cu ușile închise. Sunt interzise telefoanele. Se atenționează direct: totul este aici secret. Așa dar, vorbim despre o conspirație. Josnicia umană trebuie ascunsă de ochii lumii!!! Ideea politică și criminală s-a conturat așa cum a fost preconcepută. De la Hitler pornire. În filmul „Conspiracy”, regizat de Franc Pierson, Heidrich îi spune unui participant la această Conferință, după terminarea convorbirilor: *„Politica este un joc urât. Cred că soldatul necesită disciplină, pentru a face ceea ce este de neconceput, iar politica necesită abilitatea de a determina pe altcineva să facă ceea ce e de neconceput pentru tine. Dar avem nevoie de politică, așa că le suportăm pe amândouă”*. Deștept film, căci îmi apare clar ce au gândit cei care au conceput și organizat, pe ascuns, într-o deplină conspirație, crimele împotriva neamului meu ! Și nu numai împotriva alor mei. Ce rost mai are acum să-mi spun că da, e anormal ce-au gândit și ce au făcut! Criminali și crime, coniac, eleganță, prânz cu fripturi și icre negre...

În balconul casei mele, eu, neînsemnat și anonim, evreu scăpat de la moartea destinată și mie, prin acea conspirație odioasă, de la Wannsee, stau comod într-un vechi și confortabil fotoliu, admirând frunzele unor copaci mereu verzi. Și mă gândesc la corona de acum, și-mi trece prin minte că, de fapt, nu e doar o epidemie. Ci, poate, undeva, în lume, niște oameni, poate cei mai ajunși oameni din lume, poate niște ticăloși egoiști și răi, au conspirat și au acționat. Acum nu sunt atacați numai evreii și încă alții, selectați, căutați și numerotați, ci toată lumea!

Ce ar vrea ei? Să fim mai puțini, așa, în general! Să o ducem ceva mai rău, că nu-i bine să le fie tuturor bine! Cine rezistă - bine! Cine nu - iarăși bine! Ce contează o viață de om?! Dar suferința? Dar tot ce e frumos și bun? Vorbim de „bine”, dar e rău, fraților! Fug de astfel de gânduri. Și nu aș vrea să le accept!

Dar să nu uit, înainte de a pleca din renumita vilă, am privit spre lacul înghețat. Am încercat să privesc cu ochii lui Heydrich, către lacul Wannsee. Pojghița de gheață s-a crăpat, așa cum coaja unui ou se desface, când iese un pui. Numai că din lacul înghețat au ieșit strigoi, sute și mii de strigoi, oameni fără haine, numai schelete, c-a într-un vis grotesc. Craniile au început să zbiere: și nu se-nțelegea ce fel de huiduieli erau, dar era clar că erau împotriva criminalilor, care au vrut sau vor să ucidă oameni și suflete și vieți!

Strigoi știu sigur cine i-a făcut strigoi!

POEZII

Titina NICA ȚENE

A venit toamna

*A venit toamna încă o dată
am mai îmbătrânit puțin
sunt un șurub ce-a ruginit în poartă
șiscârțâie-n prelungsuspin.*

*Aleargă frunze pe asfalt
și se lipesc de el, prea ude,
când curge ploaia din înalt
fiorul toamnei mă pătrunde.*

*De măcuprindmelancolii
nădejdea mi-e, Doamne, la Tine
Eștirațiunea mea de-a fi
că-n rest toate-s deșertăciune.*

Cheia Bătrânei

*Stă bătrâna gârbovită
pe o bancă sub un tei,
toate tristețile lumii
sunt ascunse-n ochii ei.*

*Se gândește ne-ncetat
la căsuța ei umilă
cei-au vândut-o copiii
ca să-și construiască vilă.*

*Dar în vilă n-are loc,
i-au făcut lângă grădină
cămăruță cu un geam
să privească spre lumină.*

*Căci copiii-s ocupați
se plimbă în jos și-n sus.
merg chiar la Biserică
să-L slăvească pe Iisus.*

*„Fii, măicuță mulțumită
să ne-ajuti pe fiecare!
cine astăzi ți-armai da
farfuria cu mâncare?”*

*Că dacă ai îmbătrânit
nu este a noastră vina,
vila se-ntreține greu
vrem să schimbăm și mașina!”*

*În clipele de răgaz
ascunzând o cheie-n mână,
se îndreaptă către casa
unde a fost, cândva, stăpână.*

*Numai cheia i-a rămas
Că în rest toate sunt duse,
casă, tinerețe, soț,
sunt durerile-i nespuse.*

*Lung privește printre gard
și își vede viața toată,
simțind cum din ce în ce
de puteri este lăsată.*

*Însă, într-o dimineață,
au găsit lângă grădină,
moartă, pe bătrâna mamă,
tot strângând o cheie-n mână.*

Bătrâna și câțelul

*Stă pe bancă-n parc bătrâna
lângă ea cu un câțel
tot ce i-a rămas pe lume
este acest sufleteț...*

*Se gândește la trecut
anii nu poate să-i schimbe
iar câțelul lângă ea
sare-n sus și face tumbă...*

*Are doi bani în batistă
cumpără cu ei o pâine
din care mănâncă ea
ce rămâne dă la câine...*

*Și se bucură câțelul
dând din coadă a bucurie
cine o să moară primul
niciodată nu se știe...*

*Dar acum bătrâna noastră-i
fericită peste poate
împărțind cu acest câțel
marea ei singurătate...*

Pe aproape e Crăciunul

*Parcă-i primăvară, Doamne,
iar pe-aproape e Crăciunul,
caută anii tinereții
și nu mai găsesc niciunul.*

*Umedă îmi e privirea,
mângâi creanga de copac
mi-o imaginez în floare
înghit lacrima și tac.*

*Și e, totuși, iarnă, Doamne,
într-un decembrie rebel
ce nu vrea să intre-n schema
iernii acesteia, de fel.*

*Câte ierni și câte toamne
au trecut, nici nu mai știu,
doar atâta simt eu, Doamne,
că mi s-a făcut târziu.*

Trecurăm pragul...

*Suntem atât de singuri pe pământ,
Ne aplecăm ca salcia pe ape,
Haina moarte e tot mai aproape,
Iar vorbele ni-s pulbere în vânt...*

*Și ne târâm, încet, ținându de un baston,
Suntem un tată, sau poate o mamă,
Dar nimenia nu ne mai bagă-n seamă,
Ne înconjoară ziduri de beton...*

*Noi pe pământ nu mai avem un rost,
Ce-a trebuit să facem am făcut,
Ne doare că prea iute a trecut
Și nu putem să fim precum am fost...*

*Nu ne mai încântă azi un răsărit,
Ne deranjează razele de soare,
Nu mai simțim nici corpul care doare,
Iar sufletul ni-e tot mai răvășit...*

*Ne ținem, strâns, de mână, cu tot dragul,
Lăsând în urmă vise și amintiri,
Pe care le-am clădit din ce te miri
Și, curajoși, trecurăm iarăși pragul...*

LUMINA

Liviu Gabriel SIMIONESCU

Lache și Mache vorbeau pe marginea unei cornișe, cu picioarele bălăngănind în gol. Lache ținea o carte în mână, iar Mache două sticle goale de bere pe care le găsisese uitate în jghebul streșinii, cine știe de când. Îl văzuse pe Lache citind și s-a așezat tăcut lângă el, a oftat de vreo două ori când Lache a întors câte o pagină, apoi după ce și-a dres glasul, privind la sticlele alea goale ce le ținea în mână, i-a zis:

- Mă Lache, mă, dacă tot nu faci nimic, haide mă să mergem și să bem ceva!

- De ce îi plagiezi pe alții, băi Mache?

- Io, măăă?... Pe cine?

- Pe un scriitor rus. Ăla scria cu ironie că noi cei de azi, dacă vedem pe cineva că face lucrul cel mai nobil cu putință – că GÂNDEȘTE – spunem doar ca tine: „dacă tot nu faci nimic, hai să bem și noi ceva”.

- Tu ai început să vezi „cerculețe”? Ce aberezi, măăă?...

- Viața e încinsă. La roșu. Asta vedem în orice clipă trăită; roșu în fața ochilor. În fiecare oră, milioane de obligații și de constrângeri; în fiecare zi, miliarde de tracasări. Și parcă nu se mai termină. Și ne rugăm să treacă mai repede „calvarul”, iar apoi ne mirăm că viața este atât de „scurtă”; că „nu mai avem timp” suficient pentru ce ne-am dorit, pentru ce am sperat. Dar avem timp să uităm; și de cele mai multe ori uităm să lăsăm sufletul să râdă, să se bucure. Așa că ajungem să ni se pară că verdele e roșu, că azuriul e roșu, iar roșul e negru. Doliu. Copiii mici visează mereu că zboară; și râd împreună cu sufletul lor o sută douăzeci de minute pe oră. Copiii mai mari mai visează uneori că zboară și sunt dispuși să râdă cu sufletul lor clipă de clipă, dacă sunt lăsați să o facă. Tinerii își mai aduc aminte de asta, uneori încearcă să se agațe de acel adevăr din vis, alteori încearcă să se „maturizeze”. Dar maturii au uitat. Au uitat să zboare, au uitat să râdă, au uitat să trăiască. Au descoperit „filozofia” banului și strălucirea superficială a puterii lui. Și au început să arunce rafturile cu poezie, rafturile cu tandrețe, rafturile cu bucurii – sufletul cu totul – pentru a face

loc suficient pentru tehnica înmulțirii banilor, tehnica profitului cu orice preț, tehnica puterii și stabilității financiare și (aparent) sociale. Mă întreb câți munți de bani ți-ar trebui ca să poți cumpăra o rază de lumină izvorâtă nu din stele, nu din becuri, ci din ochii altor oameni. Măcar ai câtorva.

Observ un fenomen trist și ciudat: cu cât mărimea speranței de viață crește, cu atât vârsta „sclerozării spirituale” scade. Se întâlnesc tot mai des copii, adolescenți și tineri cărora le lipsește parcă „papilele gustative” cu care să SIMTĂ și să se bucure de savoarea vieții, de bucuria cunoașterii, și mai ales de BEȚIA ÎNȚELEGERII lucrului / fenomenului descoperit. Omul nu mai visează; preferă să fie „pragmatic”. Omul nu își mai bate capul să gândească singur pentru că dacă are un calculator, își ia totul de-a gata de pe internet. Și așa ajunge să i se pară doar că trăiește, să fie doar aparent VIU. Mă rog; o fi „viu”, o fi „biped”, dar „uman” doar „pare a fi”.

- Mamă, ce disertație mi-ai trântit! Dar... noi suntem vii, nu? Chiar dacă acum eu nu am poftă de o carte, ci de o bere rece și gulerată. Nu ignor nici cartea, știi bine, dar tu văd că ai tendința de a fi „mai catolic decât Papa” și mi-e teamă că în loc de-o bere te vei trata cu Rudotel. O fi rațiunea „deasupra universului” dar nu e cazul să uiți că stai cu picioarele pe Pământ...

- Văd că și tu mi-ai trântit o disertație pe măsură. Nu vorbesc de „noi”; de „noi” cei care dorim să luăm o carte în mână cu dorința de a citi, de a afla, de a înțelege și de a simți că suntem mai mult decât „doar un accident în Univers”. Vorbesc de cei din jurul nostru care vegetează și ar trebui să facem ceva, să-i ajutăm să fie și ei oameni întregi (cu trup, minte și suflet). Nu or fi mulțiăștia „vegetalii”, dar se pare că se cam înmulțesc și, vorba aia: „și unul singur dacă e, tot e prea mult”... Tu în ce tagmă vrei să fii, Mache?

- Într-o tagmă mai la mijloc, Lache. Și, și! Cât nu am ajuns încă „superiori”, cât mă suntem AICI și suntem supuși nevoilor „hoitului”... nu ar fi mai înțelept să onorăm și hoitul ăsta cu ce i-ar place... când și când?

- Ai dreptate, Mache. Hai la o berică acum...

Din vol. „Cioburi de hologramă”

POEZII PATRIOTICE

DE 1 DECEMBRIE

Decembrie este luna în care s-a născut ROMÂNIA MARE, visul de veacuri al românilor de pretutindeni. Este luna în care trebuie să ne gândim mai mult ca oricând la PATRIA în care am văzut lumina zilei, în care trăim, muncim și iubim și în pământul căreia ne vom trăi veșnicia. Ajutat de căutărilor mele literare am dat peste o „CULEGERE DE POEZII PATRIOTICE” alcătuită de Ion Breazu și Ion Chinezu, apărută în anul 1938 la Editura Asociației „Astra” din Sibiu. Culegerea cuprinde poezii ale unor autori foarte cunoscuți atunci ca și acum precum: Mihai Eminescu, George Coșbuc, Octavian Goga, Alexandru Vlahuță, Șt. O. Iosif, Vasile Alecsandri. Alături de aceștia există, însă, și autori mai puțin cunoscuți. Ne-am oprit la trei dintre ei și redăm mai jos câte una din poeziile lor.

Selecție, **Anton Gagi**

Patria română

de Mihail Dragomirescu

-Ce patrie ai tu, Române?
E oare zâna între zâne
Muntenia cu păr bălai,
Cu-ntinsele câmpii de grâne,
Ce, fericită, ca în rai
E apărată de ai săi frați,
Danubiu și Carpați?
-O! Patria mi-e mult mai mare:
Sunt mai întinse a ei hotare!

-Ce patrie ai tu, Române?
Moldova, care în suspine
Își duce amărâtul trai
Trup sfâșiat de mâini străine
Și pe câmpie și pe plai:
Ea care și-a găsit cu zile
Frumoasele-i copile?
-Mi-e sufletul-mbătat de ea
Dar mult mai mare-i țara mea?

-Ce patrie ai tu, Române?
E Ardealul cu străvechi renume,
Cu munți de aur, mari păduri?
E Transilvania ce ține
În ciuda vrăjmașeștei uri
La sânul său, al nostru neam
Din vremea lui Traian?
-Ea mi-e cetate neînvinsă
Dar patria mi-e mult mai întinsă?

Oriunde cântă și suspină
O limbă de dulcețată plină
Dar cu tărie în cuvânt,
Și a cărei mamă a fost stăpână
A multor neamuri pe pământ;
Oriunde sună vitejesc
Cuvântul strămoșesc.

De la ale Tisei reci izvoare
Peste Danubiu pân la Pind;
Și de la Tisa pân la Mare
Și peste Nistru rătăcind,
Se-ntind printre noi popoare
Ale Patriei hotare!

Pe al nostru steag...

de Andrei Bârseanu

Pe al nostru steag e scris: „Unire,
Unire-n cuget și simțiri”
Și sub marea lui umbră
Vom înfrunta orice loviri.
Acel ce-n luptă grea se teme,
Ce singur e rătăcitor;
Iar noi uniți în orice vreme
Vom fi, vom fi învingători!

Am înarmat a noastră mână,
Ca să păzim un scump pământ;
Dreptatea e a lui stăpână,
Iar domn e adevărul sfânt.
Și-n cartea veșniciei scrie,
Că țări și neamuri vor pieri,
Iar țara noastră cu mândrie,
Etern, etern va înflori.

Trăiască ROMÂNIA MARE
Cu Bucovina și Ardeal
Lățind cu fală ale ei hotare
Pe moștenirea lui Traian.
Și de sub veacuri de robie
Scoțând tot sufletul român,
O țară dulce să învie
Pe oseminte de Român.

Învingători cu verde laur,
Noi fruntea nu ne-o mpodobim,
Nici scumpele grămezi de aur
Drept răsplătire nu voim.
Știind că-n viața trecătoare
Eterne fapte am săvârșit
Și chipul morții-ngrozitoare
Bogat, bogat ne-a răsplătit.

Pământ sfințit

de Gheorghe D. Buzdugan

Pământ sfințit al mândrei noastre țări,
Pământ sortit divinelor chemări,
Străbun pământ sublim
Tu, leagăn, adăpost și țințirim,
Pământ din rai,
Ce pui comori în suflet și în grai,
Ce dai puteri vitejilor tăi fii
Și brazdei rodo, preamărit să fii!

De la acei ce-n tine odihnesc,
Tu ne-ai păstrat cuvântul strămoșesc,
Cuvânt înaripat
De dorul celor care ne-au lăsat,
Vrăjit cuvânt
Din glas de mamă, adieri de vânt
Din grai de basme, doine, frunze, flori,
Iar în furtuni din trăznitul din nori!

În sânul tău așteaptă-ngândurați,
Strămoși, bunici, părinți, surori și frați,
Din secol de dureri,
Așteaptă slujba sfintei învieri;
Și iată acum
Prin sabie, prin foc, prin nori de fum
Cum răsplătești durerea din belșug!
Ce rod bogat dă brazda de sub plug!

-Ci ară plugule răzbunător
Răstoarnă brazde largi în viitor;
Din brazda ta răsar
Puterile ce le-a păstrat arar
Atâtea ierni,
Pământul ce cu lauri îl așterni
Și-mbătrânind osânda grelei sorți
Strămoși toți vor învia din morți!

Păstrează dar, măreț altar străbun,
Cenușa celor ce au apus și-apun
Și alor mei și a mea,
Să vie vremea rod bogat să dea!
Iar pe mormânt
Să sune-ncet în adieri de vânt
Cuvântul drag ce-n ăst poem am scris:
Să crească viu al patriei sfânt vis!

FILOZOFIA ȘI ȘTIINȚA SUB SEMNUL UNITĂȚII

Dragoș NICULESCU

Continuare din nr. 130

Asupra teoriilor cu caracter integrator, holist, care implică aspecte relaționale, structural-sisteme, și nu atât elemente și aspecte substanțialiste, care deplasează prioritățile cercetării de la cercetarea pură spre cea aplicativă, așa cum sînt cibernetica, teoria sistemelor, teoria informației, semiotica etc., vom vorbi într-un segment ulterior al acestui studiu. Aceleași viziuni integratoare, care impune necesitatea unei înnoiri și operabilități problematice sporite, îi aparțin și programele metodologico-științifice ale pluridisciplinarității și interdisciplinarității, cu accent pe interdisciplinaritate, care permit transferul de metode și idei dintr-o disciplină în alta, cu obținerea de rezultate ample și fecunde. Aplicabilitatea acestor programe metodologice este vastă și stimulatorie, cuprinzînd astăzi aproape întregul cîmp disciplinar științific, în interiorul lor crescînd, din ce în ce mai mult, rolul supra-disciplinei care este matematica. O viziune integratoare asupra adevărului nu va putea fi obținută decît prin coordonarea unghiurilor de vedere logic, metodologic și epistemologic, cu precizarea pe care Acsintea Dobrescu o expune foarte pertinent, că "perspectiva epistemologică va considera conceptul de adevăr ca avînd generalitate indefinită, nelimitată, ca fiind așadar, universal și polimorf, deosebindu-se de viziunea logică constructivă și univocă", autorul "Introducerii în epistemologie" subliniind, de asemenea, complementaritatea celor două perspective asupra adevărului, cea logică și cea epistemologică, precum și superioritatea valorii științifice globale a unei teorii științifice față de valoarea ei de adevăr, deși temeiul valorii globale a respectivei teorii rămîne, fundamental, adevărul. În același sens, Th. Kuhn se delimitează de concepția abordării adevărului științific ca scop în sine și

definitiv fixat în favoarea mult mai importanteii căutări permanente, efort cuantificat prin numărul problemelor rezolvate și a preciziei soluțiilor lor.

Nu putem să nu ne referim și la conceptul de *cauzalitate*. În această privință, a existenței și poziționării determinismului statistic, cu legile sale, cu probabilitatea și mai ales cauzalitatea sa statistică, tip de determinism provenit dintr-un soi de cuantificare, de măsurări aplicate hazardului, indeterminismului și autodeterminării haotice, noi ne-am exprimat tranșant părerea și în alte studii și mai ales în Teoria Înalțului Determinism Energetic, în care am înfierat sever exacerbarea indeterminismului în mai toate ramurile științei, considerarea acestuia drept paradigma deterministă actuală atotstăpînitoare și omnivalabilă. Repetăm, și cu această ocazie, ceea ce am mai susținut. Nefondată pe nimic altceva decît pe un model rezultat al unor constatări empirice la nivel micro-fizic, această falsă paradigmă științifică actuală, susținută acerb de gînditori, din ignoranță, comoditate și neputință, care proclamă vehement puterea unui hazard născut din nimic, va fi înlocuită de noua și profunda paradigmă energetică a transcențivității, care își așteaptă recunoașterea și impunerea și care explică cum în spatele acestui aparent hazard se află legi precise, ce fac din *Predeterminare* și *Autodeterminarea controlată*, elementară și sistemică, angrenajul determinist universal fundamental, posesor al unei cardinale funcții și misiuni Regenerator-energetice. Am introdus și susținut un nou tip de cauzalitate, *Cauzalitatea transcențivă*, tipul de cauzalitate specifică Înalțului Determinism Energetic. *Ea provine din transcendent și are direcție tranzitivă, acționează din exterior asupra structurilor existențial-fenomenologice, ontologic-obiective*. Tipurile de cauzalitate postulate de determinismul clasic (cauzalitate obiectivă – tranzitivă și imanentă) și de cel probabilist (cauzalitate statistică) sînt insuficiente. Deși reale, ele nu pot să ofere explicații. Aparatul lor teoretic explicativ se reduce la constatări de ordine sau dezordine structurală și factuală, ori la simple tratări unitare, conciliante între ordine și dezordine. Poate că dezideratul pătrunderii misterului cauzalității – dimensiunea esențială a principiului și teoriei deterministe – nu a fost atins, ba chiar ne-am îndepărtat de el, din cauza dizolvării în constatări și analize vizînd elemente ale stratului problemei (ținînd de inerții fizice obiectuale, empiriste, mecaniciste, precum căutări de direcții vectoriale, ordini sau dezordini structurale, confortabile regularități sau bizare contingente) și nu ale substratului – adevăratul teren de studiu metafizic. Dacă în domeniul determinismului modern (probabilist) se pare că fizica, biochimia, biofizica, au un cuvînt important de spus, începînd de la termodinamică și ajungînd la mecanica cuantică, de la structura, dinamica și reacția moleculelor la cercetările genetice, în realitate lucrurile nu stau deloc așa. Simpla descoperire a unor

manifestări ale structurilor materiale și energetice discrete haotice, probabile, desfășurate sub imperiul hazardului nu înseamnă mai nimic. Pentru așezarea pe calea explicării fenomenului sau a mecanismelor ascunse din spatele lui, trebuie făcuți pași în adâncime, nu doar pe terenul fizicii, al evidențelor fenomenal-obiective, ci și al metafizicii, al ontologiei spiritualiste. Orice altă orientare, către alt domeniu explicativ, va duce inevitabil tot aici. De aceea, am introdus și susținut, în cadrul teoriei Înalțului Determinism Energetic, conceptul transcendentiv de *Autodeterminare controlată*, care trebuie pătruns și înțeles în complexitatea și profunzimea lui, concept care marchează limitele unei libertăți imanente reale a calităților spirituale, permise și încurajate, dar în același timp îngrădite, ghidate și călăuzite către un optim energetic regenerativ. Prin luminarea acestei realități, autodeterminările imanente și probabilistică promovate de știința actuală sînt, din acest moment, depășite, fiind înlocuite de o matrice explicativă profundă, stabilă, necesară, în virtutea căreia devenirea nu mai poate fi o simplă autodevenire, iar autodevenirea nu mai poate avea drept cauză puerila, convențională "explicație" neelucidată a autoorganizării sistemice, provocată de tainice fenomene entropice și negentropice imanente, care rămîn banale formule fără fond. Acestea nu se pot constitui nicidecum în explicații toretice propriu-zise, ele neavînd substanță explicativă, nefăcînd altceva decît să surprindă la nivel observațional, empiric, stratul cel mai superficial, vizibil al problemei. Regretabilă este perpetuarea automată, fără discernămint a acestor poncife de către filozofi (și nu de către oamenii de știință pozitivă, de către cercetători, care au nevoie de dovezi concrete pentru a-și schimba conduita), opțiunea lor pasivă, spiritul de înregimentare necondiționată, confortul gregar, nesolicitant și steril, înghețarea într-o paradigmă formală, nesondată la adîncimea necesară a stratului causal profund. În acest sens, relevantă este părerea fizicianului austriac **Erwin Schrödinger** (1887-1961), laureat al premiului Nobel pentru fizică (1933), unul dintre părinții fizicii cuantice, care contestă paradigma indeterministă, sau a autodeterminării aleatorii și haotice (Paradoxul lui Schrödinger, experimentul mental "Pisica lui Schrödinger"), afirmînd că indeterminismul, inclusiv cel prezent în mecanica cuantică, exprimat prin relațiile de incertitudine ale colegului său, **Werner Heisenberg** (de asemenea laureat al premiului Nobel, în 1932, și fondator al mecanicii cuantice), *nu poate fi supus nici unei forme de interpretare, din moment ce, în primul rînd, el nu este definibil*.

Alte modele și metode teoretice, în afara celor menționate, sînt cele structuraliste și funcționaliste, primele punînd accentul pe structuri, pe componente sistemice structurale și nu pe geneza în timp a acestor structuri, iar ultimele, pe funcționarea sistemelor

relativ independent de caracteristicile lor structurale, în termenii relațiilor lor cu input-urile cauzale și output-urile rezultante.

1.5. Nivelul metodologic metateoretic și cel psihologic în studiul creativității intelectuale

În legătură cu tema nivelului metodologic metateoretic și al celui psihologic în studiul creativității intelectuale, depășind caracterul inefabil, productiv, dar neînșelător, după părerea lui Eugen Ionescu, al imaginarului, izvorît din adîncimile sufletești ale omului, se constată necesitatea relaționării bivalente a două categorii de cuplări structural-metodologice: prima se referă la cuplarea cunoscutelor faze ale schemei psihologice a inovării (pregătire, incubare, iluminare, verificare și dezvoltare) cu fazele acționale concrete în cîmpul afirmării noului ideatic, care sînt conceperea, propunerea explicită, integrarea și instaurarea inovației validate ca reușită, iar cea de-a doua vizează corelativul logic-empiric, fără a cărui respectare nu mai poate fi conceput nici un demers evolutiv fertil în știință. Iată două scheme metodologice a căror contingentă se impune ca mijloc gnoseologic și operativ propulsor obligatoriu în izbînda atingerii unor scopuri încărcate de potențialitate novatoare, în geneza unor noi direcții evolutive în ontologia complexului teoretic. Frontul de acțiune al dualităților metodologice se întinde, sub grandoarea și eroismul luptei creatoare, de la scepticismul critic popperian sau reziliența plină de precauție a constructivismului etic justificator al lui Gerard Fourez la evoluția kuhniană discontinuă a istoriei științei sau proiecțiile simbolice, dintr-un adînc imemorial, ale lui Freud și C. G. Jung. Pluralitatea gîndirii este în acord direct și implicit cu pluralitatea lumii, semnificate ale unei relativități și diversități mereu înainte mergătoare, deschise experienței mundane și, prin aceasta, executoare ale Marelui Proiect transcendent. Filozoful Acsinte Dobre așează lucid, atît sub semn de opoziție gîndirea inovativă față de gîndirea învechită și conformistă, chiar "dogmatică", cît și sub semnul unei dualități fecunde, al unui factor propulsor: "În cadrul relativității gîndirii umane însă se constată că inovarea, îmbogățirea sensurilor se corelează inextricabil cu probabilitatea, cu imperfecțiunea și pluralitatea. O astfel de gîndire inovativă, imperfectă în bogăția creațiilor ei și veghind asupra propriilor ei limite, se opune gîndirii dogmatice, absolutizante; aceasta din urmă poate fi eventual cunoscătoare, dar nu și înnoitoare.

Dualitatea gîndire inovativă – gîndire rutinieră și dogmatică poate fi și ea un factor propulsor în odiseea creativității umane, a autodeterminării sale cognitiv-reflexive. Ea indică, totodată, o cale fecundă de înaintare, sub semnul preceptului antic ce ne îndrumă a nu înceta să ne cunoaștem pe noi înșine". Dualitatea

logic (formal-logic) – empiric (observațional-sensibil) mai cuprinde însă, în ea însăși, în interiorul mecanismului ei corelativ, un aspect important, pe care, cu finețe, îl relevă C. Noica. Fundată pe funcționarea unitară a două principii, cel logic, al non-contradicției, și cel de utilitate empirică al rațiunii suficiente (Leibniz), îmbinarea conține, într-un mod dialectic, și o funcție reductoare: este vorba de funcția reductoare și validantă pe care principiul empiric poate fi chemat, finalmente, să-l exercite asupra sferei largi a lucrurilor, destinate unei analize infinite a adevărilor lor, sferă extrinsecă lucrurilor purtătoare de adevăruri finite, reglate pe cale logică de principiul non-contradicției.

Din punct de vedere al perspectivei metateoretice de abordare globală a problematicii științifice, alăturându-se lui G. Fourez, epistemologul și fizicianul american **Gerald Holton** evidențiază ceea ce de fapt și Thomas Kuhn susținea – existența caracterului conservativ-evolutiv al conținutului teoretic implicat în revoluția științifică paradigmatică, sau, altfel spus, necesitatea conștientizării și potențării filonului genetic al procesualității istorice a evoluției științifice, prezentul și viitorul novator neavând cum să-și poată asuma ilicit negarea trecutului din care provine și se legitimează identitar și propășitor. Ivirea și instaurarea noii paradigme nu înseamnă și nu poate însemna abandonarea fondului teoretic al paradigmei anterioare – moștenire pe care o preia și o sporește, construcție pe care o reconfigurează pentru a clădi mai departe. Referindu-se la semnificațiile filozofice ale unor controverse actuale ce însoțesc descoperirea de legi în știință, filozoful și profesorul Acsinte Dobre tratează problema descoperirii științifice și a relevanței ei pentru disputa dintre realism și antirealism în filozofia științei, temă în cadrul căreia, specificând pluralitatea nivelurilor care se întrepătrund în desfășurarea procesului de descoperire a legilor – nivelul general-teoretic, experimental-instrumental, logico-epistemologic și istoric-factual –, îl menționează și pe epistemologul italian Angelo Maria Petroni, profesor la Universitatea din Bologna, care propune modele de construcție metafizică complexă, cu rol acțional interdisciplinar, și care condamnă blocarea în tiparele unor structuri conceptuale fixe, imobile, în stare a lumina palid o perspectivă istorico-metodologică redusă. În liniamentul acestei concepții, A. Petroni consideră de importanță majoră două trăsături ale legilor științifice: precizia și predicția lor, trăsături care, validate în special în domeniul fizicii, susțin realismul în disputa fertilă realism-antirealism (convenționalism). Dar înnoirile calitative din știință și tehnologie exercită puternice implicații socio-istorice, civilizaționale, care necesită abordări teoretice adecvate. Punctînd pe scurt reperele de forță ale acestor analize, începem cu schimbarea

majoră de viziune filozofică și metodologică care a avut loc de-a lungul timpului, privitoare la inversarea polarității raportului acțiune (practică) – teorie, în sensul creșterii rolului, în epoca modernă, a practicii, ca dimensiune acțională ce integrează cunoașterea teoretică.

Apoi, se remarcă un alt tip de schimbare: trecerea de la tehnocentrism la sociocentrism, mutație care are loc din zona concepțiilor tehnocentriste asupra dezvoltării în zona teoriilor sociocentrice și care reprezintă aplicarea tehnologiilor într-o societate și civilizație centrată pe om, pe necesitățile și evoluția condiției sale. Procesul de producție a fost și el regîndit și restructurat în scopul obținerii unor performanțe productive sporite, într-un climat de muncă mulțumitor, cu protejarea resurselor naturale și a echilibrului ecologic. În spiritul noii configurații tehnologico-sociale, necesitatea căutării și găsirii unor indicatori ai calității științei a declanșat analize epistemice care uneori s-au închis în cercul unor dependențe biunivoce, așa cum este cazul raportului dintre conținutul teoretic al cercetării și validarea sa prin praxisul în care este aplicat, raport teorie-practică ce funcționează pe baza unei implicații reciproce, în ambele sensuri, dominantă sau reducția unilaterală neputînd avea loc fără acroșarea celuilalt sens, corelativ. De asemenea, aceste analize au vizat și comparații între indicatorii economici și cei ai calității științei, cu reliefarea deosebirilor dintre cele două categorii de indicatori.

Din punct de vedere paradigmatic, are loc și o recontextualizare a cunoașterii științifice prin delimitarea concepțiilor pozitivist-normativiste de intervenția narativității speculative, analitice, simbolice și a focarelor conotative metaforice, simultan cu apariția, la sfîrșitul secolului XX, a unor deosebiri calitative între efortul colectiv de acțiune paradigmatică a cercetătorilor și viteza inovației tehnice. Acest decalaj, semnalat de filozoafa belgiană **Isabelle Stengers** și susținut de filozoful Acsinte Dobre, marchează de fapt noua etapă a științei și gîndirii, în care presiunea timpului, deci și a evoluției, face ca uzura morală a instrumentelor tehnice de cercetare și măsură și necesitatea înlocuirii lor să devanseze capacitatea oamenilor de știință de a se uni și mobiliza în elaborarea noii paradigme. Acsinte Dobre, spre finalul lucrării sale, apreciază, într-o viziune globală: "Forța cercetării științifice metodice, utilizînd paradigma, își primește sensul mai profund din situarea ei într-un proiect social mai vast, cu componente politice, etice, filozofice. Așadar, considerînd știința, dintr-o perspectivă acționalistă, drept un cuprinzător proiect social, vom remarca prezența creativității la diferite nivele, între care și acela al gestiunii și politicii amintitului proiect".

POEZII

Sebastian GOLOMOZ

Dragoste la prima vedere

Se-ntinde ora ca o căprioară
Care și-a văzut împlinit visu-nalt
Minutele trag zâmbete c-o sfoară
Când ne-apropiem unul de celălalt

Ochii s-au sărutat din prima clipă
Iubirii i-a ajuns doar o secundă
Nefăcând de vorbe mare risipă
În inimile noastre să pătrundă

Vom înota în valurile vieții
Ca avocați ai idealului sfânt
Îndoi având ce n-au găsit poezii
Fericire – cel mai căutat cuvânt.

Beau cafea la nisip și-mi aprind o țigară

Beau cafea la nisip și-mi aprind o țigară
Din filele răpite unei triste povești
Ce s-a născut și-a murit în aceeași seară
La aflarea veștii că ți-e frică să iubești

O umbră de plumb îmi șterge fața de ceară
Sub privirea mea își spun adio două cești
Beau cafea la nisip și-mi aprind o țigară
Din filele răpite unei triste povești

Prin urechi îmi șuieră trenul ca-ntr-o gară
Sufletul mi-e pustiu ca o apă fără pești
În lipsa iubirii lumina moare-n pară
Fără urme nu poți decât să te rătăcești

Prizoniera nunții necesare

Pe suflet ne împlănita îmi stai
Mi-e dor de tine, cu ochii te strig
Ucidă-mi visele sau hai să-mi dai
Sărutul tău, cămașă anti frig

Nu te încântă preludiul nopții
Cu fluturi ce ies din călimară?
Mă-ngenunchează în fața morții
Absența ta, amprentă amară

Plouă urban din nori de hârtie
Stelele mă privesc simpatetic
Căci nu mi-ai recitat numai mie
Un refren lipsit de nerv poetic

Cu toate astea, încă te iubesc
Și caut o făclie modernă
Cu care sper să pot să te trezesc
Până nu cade iubirea-n bernă

Tot mai departe de mine pășești
Și te retragi în falsă glorie
Vei realiza cât de mult greșești
Căci sufletul are memorie

Pe inima goală înghiți lămâi
Iar mama ta alte planuri are
Deși nu vrei să recunoști, rămâi
Prizoniera nunții necesare

Discursul meu n-a fost persuasiv
Dar va trece clipa chinuită
Pământul nu mă place emotiv
Și din ceruri tu vei fi iubită.

Femeia ce-ți sădește visu-n suflet

Femeia ce-ți sădește visu-n suflet
Purtându-ți privirea-n lesa iubirii
Îmbracă elegant în legea firii
Accesorii cel mai sexy - un zâmbet

Cuvintele-i fac dragoste pe buze
Tonul vocii debutând promițător
Nici nu simți când te-a luat valul ușor
Și stângăciile-ți să o amuze

Inteligența - tinerețe vie
Dezbracă cu tandrețe adevărul
Și când cu mâna își alintă părul
Să flirtezi cu visarea te îmbie

Cine preferă un buchet de decor
De fapt, nu știe cât e de frumoasă
Floarea rebelă ce nu stă în glastră
Și nu-nfloarește pentru un nepăsător.

Când plouă

Când plouă albastru și timid
Povești de dragoste se-nfiripă
Lacrimile norilor deschid
Inimi către visare din pripă

Când plouă-n prezentul suspendat
Chiar de trupul e albit la rece
Primele iubiri renasc treptat
De la Eros toți vor nota zece

Când plouă-n ochii lui răpciune
Iar negrul este predat uitării
Pastila de înțelepciune
Se obține din vinul iertării.

ADRIAN ERBICEANU - O VIAȚĂ ÎNTRE ZBUCIUM ȘI CONTEMPLARE

Nicolae DINA

Adrian Erbiceanu

„Același veac, același leat”

(Glossă)

Avându-și originea la curtea regală spaniolă a sfârșitului de secol XIV și reprezentată strălucit în literatura română de Mihai Eminescu, glosa este specia lirică presupunând caracter gnomice și/sau filosofice, din moment ce meditația

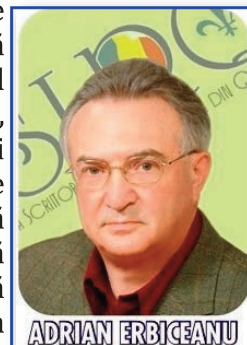
poetului se face remarcată în enunțuri cu aspect aforistic, sentențios, surprinzând adevăruri general valabile și evidențiind efemeritatea omului și a iluziilor sale, în contrast cu eternitatea timpului.

Toate aceste trăsături apar și în „Același veac, același leat (Glossă)”, creație aparținând poetului româno-canadian ADRIAN ERBICEANU, unul dintre foarte puținii creatori (dacă nu chiar singurul) care s-au încumetat să abordeze acest tip de poezie cu formă fixă după superba scriere eminesciană.

Conform structurii clasice a speciei, și creația lui Adrian Erbiceanu are zece octete (să nu uităm simbolistica cifrei „opt”, ca număr al desăvârșirii, al concordanței în corespondența contrariilor), în strofa nucleu fiind exprimate, aforistic, câteva adevăruri general valabile constatate în timpul existenței umane marcate de trecerea timpului și întărite în strofa a zecea, reluare a celei dintâi în ordine inversă.

Strofa nucleu sau mottoul sugerează principalele teme ale creației, cum ar fi timpul în trecerea sa ireversibilă („Cât timpul risipit în van/ [...] /Șterge răbojul an cu an”) și atitudinea „din inocență și răsfăț” în fața vieții, zădărniciia existenței umane văzute ca un „frunziș destrămat”, pe care nu-l trece nimeni cu vederea și nici nu învață nimic din el, autoironia evidențiind un om detașat de întâmplările vieții de zi cu zi ori abordându-le tale quale.

Viața este plină de vicisitudini („Sub greutatea mă încovoi/ Văzând cum toate cad în lut”) și, oricât s-a străduit, poetul nu a reușit să-și împlinească idealurile („Spre țărături greu de cucerit/ Mă poartă încă-același dor”), fiindcă „din câte mi s-au dat-luat,/ fără vreo urmă de succes”, nu a realizat nimic, toate au fost doar

o „iluzie cu chip uman”, acest lucru aflându-se sub semnul destinului, astfel că acela căruia nu i-a fost dat să se ridice la înălțimea absolutului devine „rătăcit” în propriul sine când „cu umbra, viața o măsoară/ rotindu-mă prin zodiac/ precum un bidiviu sub hăț”.

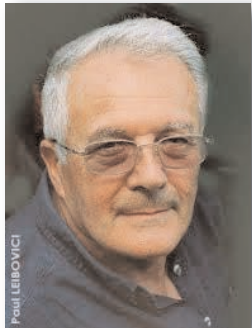
Nici la vârsta senectuții („Spre toamnă brațele se ntind/ Ca niște ramuri de copac”) poetul nu reușește să-și lumineze nedumerirea, să-și explice capcanele întâlnite în întreaga sa existență, cele care i-au împiedicat realizarea visurilor: „În mine vin și se petrec/ Furtuni după furtuni, mereu,/ -Alergătură și eșec-/ Dezlănțuiri în apogeu,/ Edificat cercând sa-ajung”. De aceea, dezamăgirile care l-au marcat îl fac să se retragă în sine („Că răscolit, cu dinadins,/ În mine însumi m-am retras”), conștient că numai cunoașterea de sine și ataraxia sunt singurele lucruri care îl ajută să învingă timpul necruțător: „Dând clipei sufletul-obil/ Să se destăinuie, profan,/ Când rătăcit, din gol în gol, /Șterge răbojul, an de an”.

Retras în propriul sine, poetul trăiește acut sentimente duale încercând să disocieze binele de rău („Întorc o vorbă și găsesc/Mocnind în ea, un adevăr/ [...] / Dar nu-l rostesc, ci îl ascund,/ Când în ce-i rău, când în ce-i bun...”), încercând ca „glasul tainic” din sufletul său să-i diferențieze atitudinea „între ce-i nou și ce-i etern”, nereușind să se desprindă de trecerea inexorabilă a timpului și de consecințele sale amare: „Dar eu, în mine rătăcit,/ Cu umbra viața o măsoară/ [...] / Încât zadarnic mă prefac/ Din inocență sau răsfăț”.

Prin reluarea, în final, a strofei motto, dar în ordinea inversă a versurilor, poetul amplifică sentimentele sale, iar caracterul sentențios al enunțurilor fundamentează experiențele existențiale, preferând armonizarea și echilibrarea trăirilor, tot ce gândește și întreprinde, respingând prozaismul lumii materiale, întrucât spiritul său tinde spre absolut, întreaga glosă dând măsura harului înăscut al unui poet ale cărui talent și măiestrie artistică se manifestă cu asupra de măsură în întreaga sa operă.

OPERA „NABUCO” de VERDI

Paul LEIBOVICI

„NABUCO este opera care i-a atras recunoașterea generală a lui VERDI, drept compozitor”.

Cu ani în urmă, fiind la Milano, am avut prilejul să vizionez spectacolul „NABUCO”, a cărei partitură a fost compusă de VERDI. Opera se desfășoară de-a lungul a patru acte. Libretul a fost scris și semnat de TEMISTOCLE

SOLARA. Scenariul s-a bazat pe povestirea din BIBLIE (TANAH), în care guvernatorul din acele vremuri îndepărtate i-a prigonit pe evrei din Eretz Israel și a distrus TEMPLUL din Ierusalim. Libretul (textele cântecelor au fost compuse de Francis Koran. Întreaga compoziție muzicală o semnează GIUSEPPE VERDI -1841. În scenariu sunt prezentate personalitățile biblice autentice precum Iermiahu, Ica și Daniel.

Premiera acestui gigant spectacol a avut loc pe data de 9 Martie 1842. Așa dar, suntem la o distanță de 180 de ani. Scenariul genialei opere are la bază adevărul istoric al pribegiei poporului evreu în urma izgonirii din propria lui țară ERETZ ISRAEL. Evenimentul istoric –zguduitor- a stat – ca un document autentic-la baza scenariului. Corul sclavilor evrei – exprimă cu precădere – tema principală – Capitolul din Biblie.

Criticul muzical Giulian Bodendau a scris la vremea sa, Verdi a avut grijă – în compoziția sa- să fie cât mai aproape de capitolul bibliei. (Există, de altfel și mărturii scrise-documente autentice – prin care atât scenaristul cât și compozitorul au coordonat textul și partitura muzicală a soliștilor, în spiritul impus de atmosfera vremurilor înainte de era noastră. În Istoria celebrului scenariu scris de Temistocle SOLERA se relatează faptul că scenaristul i-a prezentat lucrarea literară mai întâi compozitorului Otto Nicolai. De asemeni VERDI, pentru început –după ce a studiat scenariul, la respins. De altfel, în această privință a „studierii” de către compozitor am găsit diverse versiuni. Ceea ce cunoaștem din literatura –cronicile vremii-compozitorului VERDI i-a luat un timp îndelungat, până a început să compună. Unii susțin, că celebrul compozitor ar fi dorit ca însăși partitura să fie cât mai apropiată de cântările antice. Fiecare pasaj a suferit schimbări, căci dorea ca autenticitatea cântului să exprime –pe cât posibil –gândirea eroilor autentici ai bibliei. Fiecare pasaj la scris și rescris, studiind din aproape, pe cât posibil, autenticitatea exprimării muzicale. Pentru compozitor, era de o importanță deosebită, exprimarea muzicală, cu precizie creând în acest mod o atmosferă potrivită în pas

cu distanța istorică, autenticitatea melodiei. Giuseppe VERDI s-a aplecat cu atenție asupra fiecărui fragment, căci dorea să redea cu o cât mai mare autenticitate dominația brutală a lui Nabucodonosor și îngrădirile populației evreiești. Iată, doar un scurt fragment din adevărul istoric :În anul 605 î. e. n. după moartea tatălui său Nabucodonosor preia puterea și începe o campanie de cucerire și întinderea imperiului. Între anii 598 -597 î. e. n. armatele sale au cucerit Iudeea și Ierusalimul. În anul 586 î. e. n. îi asuprește și-i gonește pe evreii, capturându-l pe Ioachim-regele evreilor, în timp ce oprește ca prizonier o parte din tinerii evrei ca să-l slujească. După MIKRA printre aceștia au fost Daniel, Hanania, Mișol și Azaria. Cercetătorii din zilele noastre, precum Donald Wiseman pe vremea când a fost custode la Muzeului Britanic, a descoperit și confirmat adevărul petrecut în anii 597 î.e.n. Printre obiectele descoperite aparținând acelor vremi îndepărtate este și o tăbliță a cronicii babiloniene precum și un fragment pe care stătea scris: în anul al șaptelea, în luna kislev regele Babilonului a mășlăuit din țara evreii, a asediat cetatea lui Iuda, pe care a cucerit-o în luna Adar. După relatarea evenimentului istoric-ca bază a scenariului și mai ales a compozițiilor muzicale a lui Verdi, voi face scurte aprecieri a neîntrecutei compoziții și prezentării pe scena operei din MILANO. Citisem pagina introductivă a elegantului „Program” în care se scria „NABUCO” rege, eliberează poporul evreu din Babilon-anul 600 î.e.n. A doua eliberare a acestui popor, după cea din Egipt. Libertatea popoarelor, sfânt ideal al sec. XIX, secol al revoltelor naționale. VERDI este primul chemat în ași exprima într-o partitură care a devenit o avalanșă muzicală de înaltă calitate și fină alcătuire a partiturii. Uvertura la opera „NABUCO” monumentală, compusă în 1842, a fost impresionantă prin multirala ei desfășurare care a provocat aplauzele auditorului, de câteva ori în cursul execuției. Uvertura arată strălucirea lui Nabuco, care înțelege că Dumnezeu este unul și el aparține poporului evreu. Se aud acordurile care anunță celebrul cor. Excepționala orchestrație, muzica cuprinde publicul !O muzicalitate înălțătoare!

Această operă NABUCO a avut premiera la Londra la Teatrul Regal - 3 martie 1846. În U.S.A. este prezentă la opera „STOR” din aprilie 1848. Nabuco este prezentă pe cele mai renumite scene ale lumi: METROPOLITAN-(1960);Opera Australiană (1996); Opera Națională din Viena(2000)Numeroase opere din lume au introdus NABUCO în repertoriul permanent. Menționez de asemeni OPERA ISRAELIANĂ a prezentat „NABUCO” cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la întemeiere.

Rebelul Camilo José Cela și „Familia lui Pascual Duarte”, romanul de debut nobelitar

George PETROVAI

„Născut în Iria Flavia (acuma El Padrón sau La Coruña”), ne spune Ana Vădean în Cuvânt înainte la versiunea românească a romanului Familia lui Pascual Duarte (Editura Libra, București, 1991), „în a unsprezecea zi a lunii floriilor din anul 1916, don Camilo descinde din familii vechi și ilustre, atât pe linie paternă spaniolă – Cela, cât și maternă engleză – Trulock”, plângându-i să

semneze CJC.

Dar cu toate că prin Cela „limba a căpătat măreție, pentru că a făcut-o ritmică, barocă, a umplut-o de propețime și de splendoare, pentru că a prezentat-o ca pe un nud și s-a văzut că spaniola este o limbă creată pentru a vorbi cu diavolul, cu picarul și pungașul, cu șmecherul, bogatul și înfumuratul sau mahalagiul din orice speluncă sau salon” (A. Vădean), don Camilo nu numai că-și publică anevoie Familia lui Pascual Duarte, romanul „însălmântător” nu atât prin mult lăudatul teribilism („descrierea unui realism care accentua trăsăturile negre, violența și crima truculentă” în literatura spaniolă a anilor patruzeci), cât – mai ales – prin maturitatea stilului unui autor de numai 26 de ani, chit că limbajul teribilismului însemna „nerușinare, asprime și, în unele cazuri, o anumită plăcere în mârșăvie” (Ana Vădean), nu numai că, în pofida sprijinului multora dintre oamenii de cultură ai vremii, candidatura pe locul vacant din Academia Limbii Spaniole s-a vădit foarte dificilă pentru cel care – ignorând sfatul binevoitorului Dámaso Alonso cum că „barba ta ar putea să ne îndepărteze vreo bunăvoință academică” – refuză să se bărbiească și intră cu barba-n vânt în cel mai înalt for cultural-științific al hispanicilor; însă chiar Academia suedeză îl definește pe celebrul nostru rebel „spirit neliniștit, care combină plăcerea de a experimenta cu o atitudine provocatoare, în cadrul unei vechi tradiții spaniole, a umorului grotesc, care de multe ori este cealaltă față a disperării” și – după aproape zece ani de „ostracizare” pe lista posibililor laureați – anul 1989 îi aduce mult râvnitul trofeu literar, în principal

pentru Familia lui Pascual Duarte și mai înainte de primirea Premiului Cervantes, cea mai strălucită recompensă literară spaniolă.

De altminteri, la conferința de presă de după decernarea Premiului Nobel, don Camilo a recurs la afirmația lui Lope de Vega („În Spania nu se face niciodată dreptate niciunui spaniol”) pentru a explica acest paradox ce-l viza direct, fapt pentru care – ne înștiințează traducătoarea și prefațatoarea A. Vădean – se bucură de popularitate în Peninsula următoarea spusă: „Un galițian este cel ce primește Premiul Nobel înainte de Premiul Cervantes!”

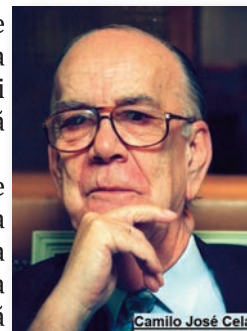
Evident, nu poți să nu te întrebi de ce Academia suedeză a amânat atâția ani acordarea Premiului Nobel acestui scriitor, care, după propria lui părere, „îl merita cu prisosință”.

Deoarece, dincolo de aprecierea romanului Familia lui Pascual Duarte („roman crud și teribil, care, în ciuda cenzurilor și interzicerilor, a avut un impact fără precedent și, după «Quijote», trebuie să fie romanul cel mai citit din literatura Spaniei”), dovadă că – tradus în aproape toate limbile, „inclusiv latina și esperanto” (A.V.) – el cunoaște peste 200 de ediții, academicienii suedezi îi reproșau lui don Camilo nu numai publicarea Dicționarului secret (apărut cu ajutorul poștașilor cu care CJC corespundea, Dicționarul cuprinde câteva cuvinte condamnate de extraștiințifice rațiuni moral-sociale), dar mai ales câteva dintre atitudinile și glumele acestuia, care – ne spune A. Vădean – ofensau „sensibilitatea puritană a academicienilor”, întrucât „nu cadrau cu sacralizata imagine și cumpătarea unui scriitor”.

De pildă, „în fața doamnelor și a canonicilor uluiți și înroșiți până-n vârful urechilor”, redutabilul nonconformist afirmă că „unul dintre prietenii săi are puța mare”...

Ăsta fiind omul Camilo José Cela, un „individualist aproape de limitele anarhismului” (în casă la Picasso, acceptă să mănânce cartofii serviți de soția marelui pictor doar dacă „mi-i dă Pablito în gură!”), iată de ce scrierile sale „au fost, de cele mai multe ori, obiect de adevărate scandaluri publice” (A. Vădean).

De altminteri, după apariția în anul 1988 a romanului Cristo versus Arizona (la noi, în traducerea Anei Vădean, a apărut în anul 1997 la Editura Libra), don Camilo spunea următoarele cuvinte despre această incitantă scriere (pentru unii o remarcabilă creație celiană, pentru alții un neroman, doar cu virgule și punctul final, ce oferă cititorului un mod aparte de reflecție asupra „jocului vieții și al morții”): „Eu cred că am puțin datoria de a încerca noi drumuri, ceea ce înseamnă un salt în aer și fără plasă dedesubt și s-ar putea ca ajungând jos, să-mi rup coarnele, ghinion! Dar dacă nu riști, nu prezinți niciun interes”...

Fiind destinul prezent în întreaga creație celiană, Ana Vădean ne face cunoscut că romanul Familia lui Pascual Durante „este dedicat în întregime rolului hotărâtor pe care-l are Destinul în viața oamenilor și împotriva căruia nu se poate lupta, fiecare trebuind să meargă pe drumul ce i-a fost hărăzit”.

Iar destinul Lui Pascual Duarte a fost în egală măsură hain și necruțător, de altminteri, așa cum el însuși ne înștiințează în scrisoarea trimisă pe 15 februarie, din închisoarea din Badajoz, lui don Joaquín Barrera López, scrisoare prin care anunță trimiterea originalului (romanul este o autobiografie fictivă, fiind dedicat de autor „dușmanilor mei, care m-au ajutat atât de mult în cariera mea”): „Acuma mă căiesc că mi-am greșit drumul, dar nu mai cer nici măcar iertare în această viață. La ce bun? Poate că-i mai bine să se facă cu mine ceea ce-mi este hotărât, pentru că mai mult ca sigur că dacă nu s-ar face, m-aș întoarce la vechile năravuri”.

Primele cinci capitole ale acestei scrieri (romanul cuprinde 19 capitole, plus notele celui care, chipurile, a transcris manuscrisul găsit „într-o farmacie din Almendralejo”) cuprind amintirile lui Pascual: (a) despre casa în care s-a născut (situată în afara satului, „la mai bine de două sute de pași de cele din marginea așezării”, casa - „strâmtă și cu un singur cat” - avea o bucătărie „întotdeauna curată și văruită cu măiestrie”, despre care aflăm că era „singurul lucru al casei care se putea vedea” și „prima de care dădeai când intrai”); (b) despre părinți, ambii bețivi și puși pe scandal, la a căror puțină educație „se adăuga lipsa virtuților și nemulțumirea lor față de tot ce Dumnezeu le dădea - defecte pe care, spre nenorocirea mea, le-am avut de moștenit - și asta făcea să nu se gândească în primul moment că ar trebui să aibă grijă să-și înfrâneze instinctele, din care pricină oricare motiv, oricât de mic ar fi fost, era de ajuns pentru a dezlănțui furtuna care se prelungea zile în șir, fără să i se întrezărească sfârșitul”, astfel încât micului Pascual nu numai că-i era egal care dintre părinți o încasează, dar niciodată n-a acordat acestui „amănunt” o importanță prea mare, deși uneori se bucura „să scarmene tata și alteori mama” (tata, portughezul pe nume Esteban Duarte Diniz, trimis la ocnă pentru contrabandă, om de vreo 40 de ani, „înalt și gras ca un munte”, era aspru și brutal și nu suporta să fie contrazis, pentru că atunci se înfuria și „ne dădea, mamei și mie, câte o chelfăneală pentru orice”, pe când mama, „înaltă și suptă”, cu o înfățișare de ftizică, întotdeauna îmbrăcată în negru și atât de puțin prietenă cu apa, încât „în toată viața n-am văzut-o spălându-se decât o singură dată, când tatăl meu a numit-o bețivă și ea a vrut să-i arate că nu-i era frică de apă”, nu doar că la rândul ei era aspră și violentă, „iar din gură îi ieșeau niște cuvinte pe care Dumnezeu i le-o fi iertat, pentru că înjura de mama focului în fiecare clipă și pentru cele mai mici motive”, ci - spre deosebire de bărbatu-său, care se fălea că știe să citească și să scrie, ba chiar a insistat ca Pascual să facă școală - era complet neștiutoare de carte, un alt motiv de ceartă între cei doi, îndeosebi atunci când soțul

o făcea ignorantă, „ofensă deosebit de gravă pentru mama, care se făcea foc și pară”); (c) despre sora Rosario („Eu eram micuț când s-a născut sora mea Rosario”), singura persoană pe care brutalul tată o asculta și care (hoată, codoașă și bețivă) la 14 ani devine prostituată în casa Elvirei din Trujillo, precum și despre nefericitul frățior Mario, cel care se născuse nătâng și era atât de neglijat de maică-sa, încât la vârsta de patru ani un porc îi mănâncă ambele urechi, iar puțin mai târziu este găsit înecat „într-un hârdău de ulei”, întâmplare ce-i face pe Pascual și Rosario să plângă (nu și pe mama lor) și ocazie cu care aflăm de la narator că „o asemenea ură am ajuns să-i port mamei mele, și atât de repede avea să-mi crească, încât am ajuns să-mi fie frică de mine însumi”; (d) despre împerecherea cu Lola, fata „înaltă, oacheșă, cu părul negru”, chiar după înhumarea lui Mario și pe mormântul acestuia, cei doi fiind căsătoriți de don Manuel șase luni după această șocantă scenă, adică atunci când Pascual este înștiințat de Lola că este însărcinată.

Întrucât prima sarcină o pierde (mireasa este trântită la pământ de iapa ce trebuia să o ducă acasă), iar următorul copilăș trăiește doar 11 luni, Lola pare posedată de toți demonii („repezită și crudă ca o pisică sălbatică”). Așa că Pascual fuge de acasă, cu ferma intenție de-a pleca în America. Însă, ajuns în portul La Coruña, el nu poate să se imbarce. Bani fiind pe sfârșite, el este nevoit să trudească din greu la bucătăria unui hotel, ca paznic de noapte sau ca hamal în gară și în port.

După doi ani de colindat prin lume, Pascual simte un asemenea dor de locurile natale, încât - cu bani împrumutați - face calea-ntoarsă, gândindu-se că „timpul vindecă totul” și că el va fi bine primit în familie.

Numai că aici află de la Lola că este însărcinată cu copilul Țanțoșului, taman proxenetul care o nenorocise pe Rosario, și îndată după această mărturisire, ea moare în brațele lui Pascual, „cu capul căzut în piept și părul pe față”. Scenă pripită și în bună măsură nefirească, ce are darul să-l îndârjească pe personajul narator împotriva mamei sale: „Mama care, nemernica, trebuie să fi fost codoașa tuturor celor întâmplare, parcă fugea să nu dea ochii cu mine”. Mult mai firesc și mai în ton cu substanța tenebroasă a romanului era ca Pascual s-o „ajute” pe Lola să moară, cam așa cum și-a împușcat cățeaua Chispa și a omorât iapa vinovată de pierderea primului copil...

Da, căci călăuzit de atrocele său destin, Pascual devine criminal sadea în ultimele capitole ale romanului. Și nu un criminal oarecare, ci un fioros matricid, care-și premeditează ticăloasa faptă! Mai întâi îl omoară pe Țanțoș. După trei ani de pușcărie este eliberat, se întoarce acasă și, la scurt timp după căsătoria cu Esperanza, o ucide cu cuțitul pe maică-sa. Iată ce ne este dat să citim în ultimul capitol al romanului: „În ziua în care m-am hotărât să fac uz de fier eram atât de copleșit, atât de sigur că răul trebuia săngerat, încât m-a făcut să nu-mi tremure niciun pic mâna la ideea morții mamei mele”. Și puțin mai departe: „Trebuia lovit cu ochii bine deschiși, cu cele cinci simțuri puse în lovitură”.

ZVÎRCOLIRILE UNEI CONȘTIINȚE

Livia CIUPERCĂ

**Omagiu lui IOAN SLAVICI,
la împlinirea a 95 de ani
de la moarte**

(Șiria, 18 ianuarie 1848 –
17 august 1925, Panciu)

Personajele: **Povestitorul** – Ioan Slavici; **Fulvia** - Vocea mamei; **Elena** - Copilul

Povestitorul: S-ar cuveni să refacem o clipă zbuciumată din existența efemeră a lui IOAN SLAVICI, la 95 de ani de la moartea sa. În preajmă-i, Fulvia una dintre fiicele devotate. Prea bine se știe, în vremea neutralității, dar mai cu sârg, după intrarea României în Primul Război Mondial, alături de Antanta, Ioan Slavici, filogerman convins, și-a tocit penița în susținerea cauzei țării noastre alături de Puterile Centrale, implicit în favoarea alianței cu Germania. Această opțiune l-a costat nu numai privarea de libertate, ci și oprobriul opiniei publice. Un punct de vedere divergent intereselor generale, ale Românilor care doreau reîntregirea hotarelor României Mare. Un afront de neiertat! Însă, popor creștin ce suntem, găsim că zvârcolirile istoriei au supus la grele încercări pe fiii acestei țări, așa că a venit momentul iertării și împăcării postume. În viața sa activă, Ioan Slavici a fost un jurist, și un publicist apreciat. Ca scriitor, el este considerat un clasic al literaturii române și este prezent în manualele școlare și-n programele de examene. A cunoscut prietenia lui Titu Maiorescu, Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, I.L. Caragiale și câte alte personalități marcante din generația sa!

Pe parcursul expozeului său, fond muzical foarte redus ca intensitate. Decorul înfățișează o încăpere obisnuită, într-o parte a scenei, un șezlong, pe care se află Ioan Slavici – bătrân, cu barbă, înfodolit într-un șal, răsfoind o gazetă. Din când în când, intră și iese din încăpere, foarte preocupată de lucrul ei, Fulvia.

Slavici (arătând spre jurnalul din mână sa): Viața pulsează cu bunele și relele inerente.

Fulvia (fără să-l privească): Trecutul a adormit, prezentul înflăcărește...

Slavici: Și când mă gândesc la mine, Fulvia!...

Fulvia: Înțeleg, tată, trecutul doare, dar încearcă, încearcă să uiți și să ierți!...

Slavici (cu obidă): Dușman m-au considerat, deopotrivă, și oficialitățile românești, dar și cele austro-ungare...

Fulvia: Nici nu mai merită să ne mirăm...

Slavici (îndurerat): Dar eu n-am fost nici germanofil, nici maghiarofil, nici măcar românofil!

Fulvia: Acum, peste atâtea cumplite experiențe... înțeleg... deși... pare greu de acceptat...

Slavici (cu gândurile sale, răsfoind, pasiv, jurnalul): Crezul meu a fost unul nobil...

Fulvia: Dar cine să-nțeleagă, dragul meu tată, cine să-nțeleagă?!

Slavici: Ceea ce m-a călăuzit în toată viața mea, conform educației primite în familie, a fost „iubirea de oameni și de pace”.

Fulvia (oftând, se apropie de el, îi așează șalul, mângâindu-l): Deh! Iubirea! Floare de nu-mă-uita!

Slavici: Regret! Am consumat atâtea cerneală – în zadar! N-am vrut sânge. N-am vrut moarte. N-am vrut trădare.

Fulvia (aparteu): „N-am vrut”! Ai repetat de-a lungul anilor, dar – cu toții – am plătit cu sânge!

Slavici: Am crezut că pe cale diplomatică se poate realiza totul...

Fulvia (același joc): Doar... „am crezut”!...

Slavici: De fapt... Nici eu nu mai știu ce e bine... ce e rău! În tinerețe, m-am alăturat revoltei de la Păuliș...

Fulvia: Ah, cea... de prin 1873!...

Slavici: Câtă durere! În același an au murit, unul după altul, tata... La scurt timp...și mama...

Fulvia: Ai suferit... la Văc [Văț], apoi, la Pesta...

Slavici: Și-n închisoarea militară din fortul Domnești...

Fulvia (aparteu, cu fața spre public): Tot suferință și neînțelegere!

Slavici: Și-ar fi trebuit să înțeleg, încă de atunci, că dorim a rămâne întru supunere...

Fulvia: Au fost puncte de vedere care au răscolit adânc ființa ta...

Slavici: Regretele mele-s tardive!...

Fulvia: Recunoaște, punctele tale de vedere nu coincideau cu cele generale...

Slavici: Recunosc!... Durerea egoismului meu...

Fulvia: Și cât de greu a fost. În 1919, eliberarea Ardealului și a Banatului...

Slavici (cu gândurile sale, ca pentru sine): Încondeiat, atunci...

Fulvia (cu același ton): ... și după...

Slavici: Drept „trădător” (pauză). Posibil?!

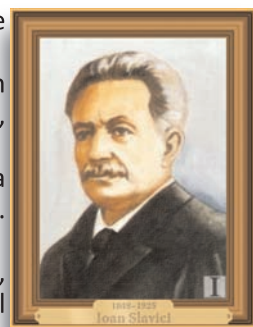
Fulvia: Orice-i posibil! Dacă și ai tăi, apropiații, te-au etichetat tot „trădător”!... Ce mai?!...

Slavici: Ei, vezi, aici-i durerea! Crezi că Văcăreștii au îndulcit cumva situația mea?

Fulvia: În van, nu te mai frământa, iubitul meu tată! Lacrimile noastre nu vor șterge – nici (gest) atâta –, cât negru sub unghie, suferința acumulată...

Slavici: Hm! Un istoric de secol al XXI-lea zice că m-ar fi bântuit un „surplus de caracter”?!

Fulvia: Ei, lasă-i Domnului, mai bat și unii câmpii... crezând că vor stârpi cucuta!...

Slavici: Prea mulți își cam dau cu părerea în aceste timpuri –cam prea tulburi!...

Fulvia: Eu te-nțeleg și-ți respect opțiunile, chiar dacă acestea nu au coincis cu starea cea reală a acestei nații!... (mângâietor) Cu toții putem greși, dragul meu tată!

Slavici (gest tandru, părintesc): Domnul să te binecuvinteze, fiica mea! Sprijinul meu la bătrânețe!

Flavia se desprinde din îmbrățișare, pentru a-i aduce tatălui un platou. Servesc câte o ceașcă cu ceai, dulciuri...

Slavici (soarbe din ceașca de ceai, apoi, tresaltă): O, draga mea! Acuzat că aș fi fost plătit de o anume „legație”?! (schimbând tonul, îndurerat) Cât neadevăr, Doamne!

Fulvia: Liniștește-te, nu mai răscoli trecutul! Bea-ți ceaiul în liniște. Iată și o pricomigdală!

Slavici: Nu pot, fiica mea! (gustă o prăjiturică) Hmm!... Delicioasă (bea) Delicios... (pe tonul cunoscut) Dar, nu pot!... Liniștea-i floare amară!... Mă mustră conștiința, vreau să iert, dar în același timp... (se îneacă, tușește, gest copilăresc).

Fulvia: Ești amuzant, dragul meu tată!

Slavici: Crezi? A mai rămas ceva... din farmecul tinereții?!... Ești o bună gospodină... Asta-mi amintește de mama... dulcea mea mamă, Elena! (mai soarbe o gură din ceașcă) O, copilăria mea la Șiria!... Doamne, ce timpuri! Câtă rigoare!...

În fundal, pe ecran, imagini din Șiria natală!

Fulvia: Și eu îmi amintesc de mama, de surori, de familia mea, de Scarlat...

Slavici: E drept, doar tu poți înțelege, tu care tremuri ca o frunză-n vânt pentru soțul tău, pentru dragul nostru Scarlat, aflat pe front.

Fulvia se ridică, și fără să o vadă tatăl, își șterge o lacrimă. Revine, își îmbrățișează tatăl.

Slavici: El este cea mai dulce dovadă că nu sunt un trădător.

Fulvia: Ne putem noi compara cu acei care au trădat Țara, fugind la inamic?

Slavici: Am scris, e drept, a fost concepția mea. Impresii de moment, o credință a aceluia timp. Știu, dacă analizez – acum, o! acum, la rece – am greșit! Cumplit!

Fulvia: Da, greșeală cumplită, egalată cu o trădare!

În partea opusă a scenei, în spatele unui văl, își fac apariția Mama Elena și Ioan – copil. Mama trebuluiește, fiul se joacă în jurul ei.

Slavici: Ce mai pot face, Doamne! Am crescut în cultul pentru respect față de toate seminiile care m-au înconjurat acolo, în stirpea mea natală, la Șiria. Vocea mamei îmi răsună-n suflet, și-acum... trecută... hăt... de mult... sub protecția umbrelor!

Slavici și fiica lui Fulvia privesc spre partea opusă. Revăd trecutul... cu ochii minții. Se reconstituie o scenă din copilăria lui Ioan. Mama și fiul ei.

Mama: Să nu uiți, fiule, „Când întâlnești în calea ta un român, să-i zici <Bună ziua!>”.

Copilul: Da, mamă!...

Mama: „Maghiarului, să-i zici <Jö napot!>”

Copilul: Da, mamă!

Mama: „Neamțului, <Guten Tag!>”

Copilul: Dar...

Mama: Niciun „dar”. „Treaba fiecăruia dintre dâșii... cum îți dă răspuns...”

Copilul: Da?!...

Mama: „Tu datoria să ți-o faci și față de cei ce nu și-o fac pe a lor față cu tine”!

Mama își îmbrățișează fiul cu dragoste. Se vor îndepărta din cadru.

Slavici (îngândurat, către Fulvia): O, Doamne!... Trecutul. Oglindă sfântă!... Și amar mă mai muștra mama, cu asprime când, deh, și eu, precum ceilalți, mai rostem câte o vorbă necugetată la adresa vreunuia...

Vocea mamei (ca un ecou): „Sărării de ei, nu sunt vinovați că n-au avut parte să fie români!”

Slavici (emoționat): Parc-a fost ieri! O, Doamne! I-aud vocea. Mama a fost o femeie verticală și credincioasă. Vorbele ei au fost întotdeauna de o înțelepciune ... euharistică...

Vocea mamei (pe același ton, mângâietor, dar rațional, ca un ecou): „Supărarea, orișicât de adâncă ar fi ea, de azi pe mâine să n-o duci. Serile să nu te culci mai-înainte de a te fi împăcat cu toți ai tăi, căci pe cel ce doarme supărat îl ispitește Necuratul prin somn”.

Fulvia: Da, tată, îmi amintesc ce spunea bunica... Vorbe înțelepte... Parc-ar fi desprinse dintr-o pagină de Pateric...

Vocea mamei (de departe, același joc): „Cu aceia cu care dintr-un blid nu mănânci să nu te superi, căci cu dâșii foarte cu anevioa ajungi la-mpăcare!”

Slavici: Câtă înțelepciune la o româncă! Și eu nu mi-am creat răgazul să-nturn foile vremilor copilăriei!...

Fulvia: Iar regretele-s tardive, tată!...

Vocea mamei: „Dacă-ți rămâne o bucată de pâine, și o cer de la tine doi dintre ai tăi, s-o tai în două bucăți deopotrivă de mari, pentru fiecare câte una. Tot așa să faci și dacă doi străini îți cer bucată!”

Fulvia: Țăranul român avea judecată dreaptă!

Slavici: Pentru mine, spre exemplu, destinul lui Popa Tanda s-a dorit... frântură de realitate bănățeană, dragă Fulvia!...

Fulvia: Așa a și fost perceput. În fapt, toată opera ta este o mare lecție de viață!

Slavici: Cu excepția textelor mele politice!...

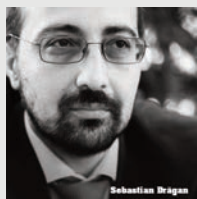
Fulvia: Din nefericire!

Slavici: Și cât de mult mi-aș dori ca posteritatea să-mi ierte pornirile... considerate... antiromânești!...

Fulvia: Negreșit, tată. Va veni și timpul acela. Negreșit!... (Se îmbrățișează).

Povestitorul: Iată cum, dragi spectatori (telespectatori, ascultători), dacă, carecumva, cineva dintre noi, ne-am putea lăsa, cumva, „bântuiți” de un „surplus de caracter”, mai ales în momente cruciale din viața noastră sau dintr-ale țării, tare mă tem că am putea regreta amarnic, iar bătrânețea, în loc să fie pagina noastră cea alinătoare, s-ar putea transforma în coșmar. Și-ar fi regretabil. Avea dreptate bietul Ioan Slavici, iscusitul prozator român, că e nevoie de „cumpăneală”. Și-atunci când formulăm vreo idee, dar mai cu sârg, atunci când fixăm vorbele pe hârtie. Este adevărat, pagina de scris e răbdătoare, ne acceptă frazările, dar dacă nu-i „cumpănire”, regretele-s în van! Fiți binecuvântați!

– Cortina –

POEME

Sebastian DRĂGAN

Umbra unui gând

Nu pot să te cuprind
decât cu umbra unui gând
iar îmbrățișarea lui știu că te va
înfiora
de la glezne și până la subsori
Acolo unde sărutul meu se va cicatriza
ca un zbor al buzelor
peste sânii tăi crăpați de așteptare
Uite - ți s-au umflat de dor sfârcurile
Și doar eu ți le pot
alina
și-apoi alinia
precum planetele gemene
într-o constelație nedescoperită încă
Să nu mă arunci în tine
sau jur că voi rămâne acolo
pentru totdeauna!

IAR (Rai întors, către mama)

Ha-ha-ha! S-a rupt cerul la cele 9
colțuri
și-o să cadă peste tine
și-o să te albăstrească,
râdea mama de mine cu glasul
împrumutat de la îngeri
Banubanubanu, hohoteam eu
cu lacrimile șiroind în bărbie,
las' că o să-l cos și
o să-l fac bine!
Uite-așa : am să-l țin,
cu ochii mijiți printre gene,
Și, dacă nu pot,
o să te spun lu' tata
Așa să știi! Și-ți arată el ție,
să nu te mai plimbi printre nori
și să nu te dai huța-n chindie!
Așa să știi, mamă cu aripi,
mamă-albăstrie.
Doar genunchii și coatele
pline de julturi stau mărturie
Că intrarea în Rai e un drum
cu nori ascuțiți
și suflet în liturghie!

Litanie

Ochii mei nu te văd
Ochii mei te adulmecă
Ochii mei te miros și te duminică
În pași repezi de unică
(!Umbră - ce năvalnic prăpăd!)

Gura mea nu te-nghite
Gura mea te cuprinde
Gura mea te aude și minte
În culori de fierbinte
Și-năpraznic aprinde

Un foc umed în iriși
(!Ce amarnic și crud!)

Palma mea nu te prinde
Gleзна ta nu mă mișcă
Doar genunchiul alunecă
Peste genele lenese
Ce clipește îndelung

Ochii mei nu te văd
Ochii mei doar te gustă
Și pe șaua-ți îngustă
Arde jarul din pustă
Arde doru-mi nătâng

Măiastru cer al Buciumenilor, măiastru cânt al poetului Ion Sorin Ivașcu

George Ioan Canache

Volumul „Din inima tâmpelor a sufletului meu astral” al poetului Ion Sorin Ivașcu, publicat la editura Bibliotheca în anul 2019, șochează prin titlul neobișnuit de lung, în contradicție cu titlurile ce apar în perioada actuală prin librăriile câte au mai rămas și câte mai sunt în marile orașe. O voce venită din singurătatea creștelor montane melodios împletită cu tânguarea de buciom ce umple văile largi și pășunile alpine. Din versurile poetului se descoperă un suflet delicat: „Doar eu, măicuță, știu cât ești de blândă,/ Știu cât de mult, nedrept, ai suferit,/ Știu inima, prin griji, cât se frământă,/ Câți bani avut-ai, câți ți-au tot lipsit.” (Doar eu, măicuță)

În nu puținele sonete din această carte, în spatele mesajului poetic este un joc al spațiului cu timpul, o plutire peste vârfuri de brazi, peste creste de rocă și nori : „De atunci, mărturie stau și trei toponime:/ Popasul lui Moise, ceva mai aproape,/ La fagul trăsnet, tărâm din

pietre și ape,” (Un gest generos). Lăstar de român pur-sânge iubește fără rezervă țara, alături de care suferă, poezia emană sentimentul patriotic prin care au fost câștigate marile războaie de-a lungul timpului:(Cu izvodiri de tandru curcubeu,/ Despovărează-l pe poporul meu,/ De trudă, griji, nevoi tu îl alină!) Tu susur lin.

Pe același ton grav revolta poetului se dezlănțuie: „N-or ândrăzni a vă purta pe drum,/ Or cugeta să bată pasul înapoi,/ Le-ajunge cât au jefuit din Noi!” (Opriți tâlhăria). Adevărate bijuterii literare sunt și poeziile în limba lui Baudelaire: „Peux-tu me retrouver dans ta chiar,/ Dans tous les rêves de ton sang,/ Dans les pétales du bing-bang, Comme dans la noblesse de l'air?!” (Mystérieux éclat). De multe ori întâmplările din viața scriitorilor devin mai spumoase decât scrisul în sine. În anul 2013 sub coordonarea scriitorilor Mihai Stan și Iulian Filip s-a realizat antologia lirică Târgoviște-Chișinău-Sankt-Petersburg. Fiind un volum bilingv traducerea a fost făcută de distinsa doamnă Miroslava Metleeva, care povestea întâmplarea din vara acelui an. Fiind foarte cald a luat manuscrisul și s-a așezat pe băncuță în fața blocului să continue traducerea. O vecină a sa rusoaică a întrebat-o ce face, iar ea i-a răspuns: traduc în limba rusă poeziile unor poeți români. Citește-mi, te rog, câteva dintre ele să văd cum sună în română. Rugată fiind a început să citească când a ajuns la poezia scrisă de Ion Sorin Ivașcu doamna din Rusia ce nu înțelegea româna a început să plângă. Ion Sorin Ivașcu rămâne un poet al singurătății subtile ce caută să ne fie devoalată prin tonuri sublime...

UN SIMPOZION INTERNATİONAL ÎN SISTEM ONLINE A UNIT DIN NOU MALURILE PRUTULUI

Dan TEODORESCU

Ediția a XV-a a Simpozionului Internațional „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte” a avut loc pe 23-24 octombrie 2020. La ședința Comitetului de organizare din 19 august 2020 la propunerea domnului academician Nicolae Dabija s-a luat decizia ca acest eveniment, programat inițial în Republica Moldova, să se desfășoare în sistem online, datorită pandemiei de coronavirus - Covid 19, după cum a informat domnul Valeriu Dulgheru, din Chișinău.

Organizatorii manifestării au fost Universitatea Tehnică a Republicii Moldovei; Forul Democrat al Românilor din Moldova (FDRM); Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași; Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău; Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava; Academia de Științe Tehnice din România (ASTR); Muzeul Serviciului Vamal al Republicii Moldova; Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina; Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași. A fost editat și o Culegere de lucrări, pe cuprinsul a 256 pagini, la "BonsOffices", din Chișinău.

Comitetul de onoare al evenimentului a fost alcuit din nume importante ale culturii diplomației, administrației și științei din dreapta și stânga Prutului, dar și din Uniunea Europeană, după cum urmează: Prof. univ. dr. hab. Viorel Bostan, Rector; Univ. Tehnică a Moldovei; Daniel Ioniță, Ambasadorul României în Republica Moldova; Acad. Ion Bostan, Universitatea Tehnică a Moldovei; Acad. Ion Tighineanu, Academia de Științe a Moldovei; Prof. univ. dr. ing. Lorin Cantemir, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași, D.H.C.

al Universității Tehnice a Moldovei; Acad. Nicolae Dabija, poet național, Președintele Forului Democrat al Românilor din Moldova; Prof. univ. dr. ing. Alexandre Herlea, Universitatea Tehnologică Belfort, Franța, Președintele Casei Române din Paris; Prof. univ. dr. Alexandru Mironov, ex-ministru al Tineretului și Sportului, scriitor, România; Prof. dr.ing. Dumitru Palade, ex-ministru al Cercetării, România; Prof. univ. dr. ing. Peter Lorenz, Universitatea din Saarbrücken, Germania; Prof.univ.dr.ing. Vasile George Puiu, Univ. „Vasile Alecsandri” din Bacău, vicepreședinte al Asociației Culturale „Pro Basarabia și Bucovina”; Prof.univ.dr.ing., Nicolae Seghedin, prorectorul Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași; Dr. Lăcrămioara Stratulat, Director Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași; Prof. univ. dr. ing. Radu Munteanu, Universitatea Tehnică din Cluj - Napoca, D.H.C. al Universității Tehnice a Moldovei; Prof. univ. dr. ing. Adrian Graur, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, D.H.C. al Universității Tehnice a Moldovei; Acad. Gheorghe Ghidirim, Universitatea de Stat de Medicina și Farmacie „N. Testemițeanu”, Chișinău; Petru Costin, directorul Muzeului Serviciului Vamal al Republicii Moldova; Gheorghe Diaconu, director Complexul Turistic „Costești”; Mihai Tun, ex-primar de Cucuteni; Ion Dolganiuc, primar sat Colibași, raionul Cahul; Natalia Petrea, ex-primar comuna

Costești, raionul Ialoveni; Tudor Grigoriță, șef secție Cultură, raionul Ialoveni; Daniel Soroiu, primar comuna Cașin, jud. Bacău, România; Constantin Tudose, Cașin, jud. Bacău, România; Șoimaru Vasile, dr.prof., Academia de Studii Economice din Moldova.

În cadrul evenimentului, intervențiile participanților au fost structurate pe mai multe capitole, precum: Civilizația Cucuteni; Din istoria artelor; 80 ani de la răpirea Basarabiei de către URSS; Din istoria tehnicii și învățământului românesc; Portrete în timp; Prezentări de carte...

Cuvintele de salut au fost adresate participanților de către domnii profesori și academicieni Viorel Bostan, Florin Teodor Tănăsescu, Nicolae Dabija, Vasile George Puiu, Lorin Cantemir. În discursul domniei sale, domnul Vasile George Puiu, prof. univ. dr. ing. la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, vice-președinte al Asociației Culturale „ProBasarabia și Bucovina”, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, scriitor și poet, a menționat:

*„Stimate Domnule Rector!
Stimați Oaspeți!
Dragi universitari, dragi prieteni!*

Este extrem de important să afirm astăzi că această manifestare inițial științifică «Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte» a devenit un fenomen cultural. Un fenomen cultural, care ne unește simțirile noastre naționale de pe cele două maluri de Prut. Și dacă încă mai discutăm așa vreau să vă spun că în cronologia desfășurării evenimentului au apărut foarte multe modificări în bine. Vă aduceți aminte, unii dintre Duimneavoastră, care erați în sală pe atunci, că după ce am rostit niște versuri închinare Basarabiei și Bucovinei din volumul «Discurs pentru memoria Prutului», care n-a apărut în 1989 când a fost scris, spuneam că: «Și tu Basarabie, ori Sfântă Bucovină/ Sunteți ca și cum României îi lipsește o mână/ Și-au pus-o să cerșească tâlharii/ La poarta bisericii să stea/ Duminica nemaifiind sărbătoare în Patria mea!». Iar mai târziu, așa printr-o inspirație divină cum spunea prietenul nostru Nicolae Dabija, poetul nostru național, am avut o intervenție de moment cu două versuri în care spuneam: «Oricât ar fi de sărbătoare/

Ceva la inimă mă doare». Iată că nu mai este obligatoriu acest pașaport. Se poate trece cu buletinul. Este încă un pas înainte. Și cred că și acțiunea noastră de unire spirituală va duce în final la Unirea Neamului. Vă multumesc foarte mult!"

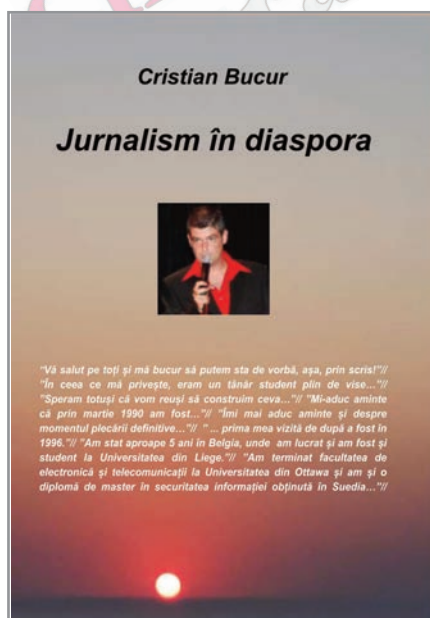
Au fost prezentate mai multe cărți în cadrul manifestării culturale din octombrie 2020, prezentările fiind făcute de Valeriu Dulgheru, Nicolae Dabija, Dumitru Olaru. Volumele prezentate au fost: „Prima dragoste e întotdeauna ultima”. Autor: Nicolae Dabija; „Fenomenul Cucuteni în culturile neolitice din spațiul geografic locuit de români”. Autor: Radu Adrian. Prezentare cărți de poezie 2020. Autor: Victor Cobzac: artist plastic și poet; „Basarabie răstignită”, vol. 16. Autor: V. Dulgheru; „Istoria Tehnicii și a Industriei Românești”. Coordonator: Dorel Banabic; „Repere”. Autor: prof. univ. dr. ing. Vasile George Puiu; „Ion Valuță: biobibliografie (vocație, exigență, rațiune)”. Autori: V. Dulgheru și E. Plăcintă.

Ultimul volum menționat beneficiază de un motto din opera regretatului poet Grigore Vieru, după cum urmează: „Dacă trecutul este nu din vina noastră împrăștiat, el trebuie cules, înmănuncheat și așezat ca o comoară de aur înaintea copiilor și tinerilor întru înălțarea noastră în ochii lumii ca neam vrednic și sănătos”. În final, profesorul Vasile George Puiu, care și-a făcut studenția la Iași, acolo unde a fost redactor șef adjunct (alături de subsemnatul, Dan Teodorescu) la revista „Viața Politehnicii” și realizator de emisiuni la Radio Iași în anii '70, ne-a declarat: „Acest Simpozion Internațional se desfășoară anual, odată în Republica Moldova și odată în România. Din păcate, anul acesta, din cauza pandemiei, el a avut loc doar online, dar bine că a avut loc! Poate pe viitor vom putea și fizic să ne reîntâlnim cu frații noștri de peste Prut!"

Cărți din biblioteca revistei Climate literare

Cogito

„Orice dictatură îți crează inițial impresia că TOTUL este posibil, pentru ca mai apoi să-ți ia TOTUL”, Frank Herbert